COMMISSIE
WERKELIJKE SCHADE

Handboek

Advisering verzoek om aanvullende schadevergoeding
CWS 3.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Algemeen deel schadeposten
2.1 Legenda afkortingen
2.2 Checklist stap-voor-stapbenadering advisering

3. Specifiek deel schadeposten
3.1 Werkinstructie Immateriële schadevergoeding
3.1.1 Bouwsteen A - Aantasting in de persoon, eer en goede naam
3.1.2 Bouwsteen B - Gezinssamenstelling
3.1.3 Bouwsteen C - Schok door confrontatie terugvorderingen
3.1.4 Bouwsteen D - Jaren kinderopvangtoeslag niet aangevraagd
3.1.5 Bouwsteen E - De periode van het eerste vooringenomen handelen tot financieel herstel
3.2 Werkinstructie schadepost Vervangende opvangkosten
3.3 Werkinstructie schadepost Medische kosten - bestuursrechtelijke premie

1. Inleiding

Dit handboek is opgesteld als praktisch hulpmiddel voor de behandeling en advisering over het verzoek om aanvullende schadevergoeding binnen de procedure van de CWS. Het handboek is opgebouwd uit een algemeen deel en een specifiek deel.

Het **algemene deel** bevat de kaders, uitgangspunten en algemene werkwijzen die van toepassing zijn op alle schadeposten. Hierin wordt onder meer ingegaan op de algemene aanpak van de advisering over het verzoek om aanvullende schadevergoeding.

Het **specifieke deel** is opgebouwd uit werkinstructies per schadepost en biedt daarmee praktische handvatten voor de uitvoering. In dit deel zijn onder meer de werkinstructies opgenomen die voortvloeien uit de actualisatie van het schadekader van de CWS aan het Uniform Forfaitair Schadekader (UFS) en die richting geven aan een uniforme behandeling van schadeposten. Deze werkinstructies geven stap voor stap weer hoe de verschillende schadeposten in de praktijk moeten worden behandeld en beoordeeld.

Het handboek kan worden beschouwd als een **levend document**. Dit betekent dat het periodiek wordt aangevuld met werkinstructies en/of geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten, wijzigingen of praktijkervaringen.

Voor de secretaris:
Het algemene deel is richtinggevend voor alle schadeposten, terwijl het specifieke deel ondersteuning biedt bij de praktische uitvoering van de beoordeling per schadepost. Waar in dit handboek wordt gesproken over ‘de ouder’, wordt daaronder ook verstaan de ouder en/of (ex-)partner.

2. Algemeen deel schadeposten

Dit algemene deel bevat algemene informatie en uitgangspunten die van toepassing zijn op alle schadeposten.

2.1. Legenda afkortingen

Hieronder volgt een overzicht van de meest voorkomende afkortingen.

BD/T	Belastingdienst/Toeslagen
DCB	Definitieve compensatiebeschikking
CAK	Stichting Centraal Administratie Kantoor AWBZ
CHR	Catshuisregeling
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
CWS	Commissie Werkelijke Schade
GOB	Gastouderbureau
ISV	Immateriële schadevergoeding
KOI	Kinderopvanginstelling
KOT	Kinderopvangtoeslag
MSV	Materiële schadevergoeding
PBR	Persoonlijke betalingsregeling
UHT	Uitvoeringsdienst Herstel Toeslagen
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
O/GS	Opzet / Grove schuld

2.2. Checklist stap-voor-stapbenadering advisering

Hieronder volgt een overzicht van de stappen die de secretaris in het adviseringsproces doorloopt. Bij bepaalde schadeposten wordt een afwijkende volgorde van stappen gehanteerd. Dit blijkt uit de uitwerking van de betreffende schadepost.

STAPPEN			
	Stap	**Fase**	**Kernvraag**
☐	**1**	**Feitenverzameling & -vorming**	Is het feitenrelaas volledig en aannemelijk genoeg om als uitgangspunt te dienen voor verdere analyse?
☐	**2**	**Feitenanalyse**	Hoe hangen de vastgestelde feiten samen en vormen zij een volledig, samenhangend en logisch beeld van de situatie/ schadepost?
☐	**3**	**Juridische analyse (Incl. schadevaststelling)**	Welke juridische betekenis hebben de vastgestelde feiten en bestaat er een aanspraak volgens het geldend beleid?
☐	**4**	**Beoordeling (Incl. schadebegroting)**	Wat is de omvang van de vastgestelde schade en welk inhoudelijk oordeel volgt hieruit?
☐	**5**	**Motivering**	Hoe wordt dit oordeel gemotiveerd vastgelegd in het advies aan UHT?

Toelichting

Elke stap correspondeert met een onderzoeksvraag en levert een concreet resultaat op.

STAP **FEITENVERZAMELING EN -VORMING**
ONDERZOEKSVRAAG:
Beschikt de CWS over alle relevante en voldoende (onderbouwde) feiten die nodig zijn om het verzoek over de schadepost te kunnen beoordelen? - **Feitenverzameling**: welke informatie en stukken zijn beschikbaar? - **Feitenvorming**: welke van deze informatie vormt samen het vast te stellen feitencomplex?
Voorbeeld deelvragen: • Wat is er precies gebeurd volgens de ouder (wie, wat, waar, wanneer, hoe)? • Welke factoren zijn van invloed geweest op het veroorzaken, verergeren of in stand houden van de schade? • Welke feiten staan objectief vast en welke zijn nog onzeker? • Welke aanvullende informatie (van de ouder / in het dossier) is nodig om te adviseren over het verzoek?
OUTPUT:
Vastgesteld en voldoende aannemelijk feitenrelaas/-complex.

STAP **FEITENANALYSE**
ONDERZOEKSVRAAG:
Hoe passen de vastgestelde feiten in elkaar en wat zeggen zij gezamenlijk over de aard en omvang van de schadepost?
Voorbeeld deelvragen: • Hoe hangen de feiten met elkaar samen?* • Welke feiten zijn relevant in het verzoek van de ouder? • Wat is de tijdlijn van de relevante feiten? • Welk financieel nadeel blijkt uit een analyse van de KOT-problematiek? • Hoe verhoudt de invloed van de KOT-problematiek zich tot andere schadeveroorzakende gebeurtenissen?*
OUTPUT:
Geordend en samenhangend feitenoverzicht (met signalering van hiaten/ inconsistenties).

(*) Gelet op het toepasselijke beleid worden deze vragen binnen de CWS vaak uitgewerkt bij de juridische analyse.

STAP JURIDISCHE ANALYSE (INCL. SCHADEVASTSTELLING)
ONDERZOEKSVRAAG:
Welke juridische kwalificatie volgt uit de vastgestelde feiten en leidt dit op grond van het geldende beleid tot een aanspraak op schadevergoeding of een andere uitkomst?
Voorbeeld deelvragen juridische analyse: • Welke (beleids)regels zijn van toepassing? • Hoe kwalificeren de feiten juridisch? • Welke samenhangende schadeposten zijn er (materieel / immaterieel)? Voorbeeld deelvragen schadevaststelling: • Is het aannemelijk dat het feit heeft plaatsgevonden (binnen de tijdlijn)? • Is de schade voldoende aannemelijk? • Is het causaal verband tussen de KOT-problematiek en schade aannemelijk? • Hoe verhoudt de omvang van de KOT-problematiek zich tot de omvang van de schade en andere schadeveroorzakende gebeurtenissen over de periode waarin de ouder stelt schade te hebben geleden?
OUTPUT:
Juridisch onderbouwde analyse, inclusief schadevaststelling.

STAP BEOORDELING (INCL. SCHADEBEGROTING)
ONDERZOEKSVRAAG:
Wat is de omvang van de vastgestelde schade en welk juridisch oordeel volgt uit de feiten- en juridische analyse?
Voorbeeld deelvragen: • Wat is de meest ruimhartige interpretatie van de feitelijke- en juridische analyse? • Hoe hoog is de schade o.b.v. de feitelijke- en juridische analyse? • Is er voldoende informatie beschikbaar om de schade concreet te begroten of moet het forfaitaire bedrag voor de schadepost worden geadviseerd?
OUTPUT:
Schadebegroting.

STAP MOTIVERING
VRAAG:
Op welke wijze wordt het advies gevormd op basis van de uitkomsten van de voorafgaande stappen?
ACTIES:
✓ Stel primair het advies op volgens het geldende format. Vindplek: M-Files > 8. Sjablonen > Brieven en Format > 0. Format advies. Tenzij het format niet passend is voor de casus. ✓ Verwerk hierin het gemotiveerde advies. ✓ Sta hierbij ook stil bij de aannemelijkheid van het feit, de schade en het causaal verband. ✓ Zorg ervoor dat het advies volledig is gemotiveerd: het moet duidelijk zijn op basis van welke informatie wordt geadviseerd. ✓ Vermeld wat er is gedaan om benodigde informatie op te vragen als die ontbreekt. ✓ Zorg ervoor dat het advies empathisch opgeschreven wordt. ✓ Zorg ervoor dat het advies is opgesteld volgens de eisen in het kwaliteitskader.
OUTPUT:
Gemotiveerd advies aan UHT over het verzoek van de ouder om aanvullende schadevergoeding.

3. Specifiek deel schadeposten

Dit specifieke deel bevat werkinstructies per schadepost en biedt daarmee praktische handvatten voor de uitvoering.

3.1 Werkinstructie Immateriële schadevergoeding

Versiedatum : 25-8-2026

Versienummer : 1.0

Documenteigenaar : Kwaliteit en Beleid

- **Algemeen ISV**

INSTRUCTIE MOTIVERING
➲ **Maak bij de motivering van het advies gebruik van het geldend adviesformat**. Onderdeel 1. Immateriële schade. Vindplaats: M-Files > Sjablonen > Brieven en format > Format Advies CWS 3.0.

- **Specifiek ISV**

3.1.1 Bouwsteen A - Aantasting in de persoon, eer en goede naam

BOUWSTEEN A
ALGEMEEN:
✓ **Feitelijke omstandigheden**: de feiten waardoor een factor van de Bouwsteen al dan niet van toepassing is, moeten op zijn minst blijken uit het verhaal (verzoekschrift én gespreksverslag inclusief de bijlagen en aanvullingen) van de ouder en/of de dossierinformatie die we hebben ontvangen van UHT. ✓ **Beoordelingscriteria**: deze zijn niet cumulatief en niet limitatief, tenzij anders blijkt uit de tekst. • **Cumulatief**: dit wordt in het onderdeel 'toepassingsdrempel' bij de tekst over de feitelijke omstandigheden aangeduid met: *'én'.* • **Niet cumulatief:** dit wordt in het onderdeel 'toepassingsdrempel' bij de tekst over de feitelijke omstandigheden aangeduid met: *'of' / 'één of meer van de feitelijke omstandigheden'.* ✓ **Toepassingsdrempel**: • Voor de meeste factoren is causaal verband vereist tussen het (vergrote) immateriële leed van de ouder en de KOT-problematiek, voor enkele factoren is samenloop voldoende. We hanteren **drie categorieën** als toepassingsdrempel met betrekking tot de aannemelijkheid van de omstandigheden waarvoor we een vergoeding kunnen adviseren. 1. **Licht**: het (vergrote) immateriële leed blijkt uit het concrete verhaal van de ouder. - **vereiste van causaal verband:** we duiden dit aan bij de toepassingsdrempel met de woorden '*als gevolg van de KOT-problematiek'*. - **vereiste van samenloop:** we duiden dit aan bij de toepassingsdrempel met de woorden '*tijdens de KOT-problematiek'*.

2. **Midden**: het (vergrote) immateriële leed blijkt uit de dossierinformatie van UHT.
3. **Zwaar**: het (vergrote) immateriële leed blijkt uit het meer gedetailleerde en concrete verhaal van de ouder en wordt zo mogelijk onderbouwd door stukken van de ouder of in geval van gezondheidsklachten het medisch advies.

Per factor wordt aangegeven welke categorie van toepassing is.

- ✓ **Samenhang**: is een immateriële schadepost (ISV-factor) van toepassing, beoordeel dan ook of de daarmee samenhangende materiële schadeposten (MSV) en/of de overige ISV-factoren mogelijk aan de orde zijn en nader moeten worden onderzocht.
- ✓ **Motivering**: geef per factor waarvoor je een vergoeding adviseert kort aan waarom dit van toepassing is: zorg dat alle elementen uit de toelichting van de ouder terugkomen in de motivering.

TOEPASSING FACTOREN:

➲ Ga na welke factoren van toepassing zijn aan de hand van de feitelijke omstandigheden die de ouder in zijn/haar verzoek noemt of die volgen uit de overige dossierinformatie.
Ga per toepasselijke factor na of dit voor de ouder en/of toeslagpartner geldt.

Factor 1 *Sociale impact en verstoorde familiebanden en vriendschappen*	**Beoordelings-criteria**	**Feitelijke omstandigheden:** 1. Negatieve gevolgen op de relatie van de ouder met zijn/haar kinderen/familie/vrienden/bekenden. 2. Banden met familie/vrienden zijn verstoord of verbroken, door redenen die de ouder noemt. Bijvoorbeeld, de ouder: a) werd door familie/vrienden als fraudeur gezien; b) kon geleend geld niet terugbetalen; c) had onvoldoende financiële middelen om deel te nemen aan sociale activiteiten; d) schaamde zich doordat de ouder zijn/haar baan verloor; e) kon niet werken; f) moest haar studie staken; g) moest geld lenen van familie en vrienden.
	Toepassings-drempel	**Licht:** We vinden het aannemelijk als *<u>één of meer</u> van de feitelijke omstandigheden* worden genoemd door de ouder *<u>als gevolg van de KOT-problematiek</u>*.
	Samenhang	**ISV – schadepost:** **Omstandigheid** / **Schadepost(en)** Lenen bij familie of vrienden. / Bouwsteen A, factor *'Moeilijke financiële omstandigheden'*

<table>
<tr><td></td><td></td><td>➲ Let op.
- Voor wat betreft de relatie met de kinderen: het gaat het bij deze factor om de impact voor de ouder door de verstoorde of verbroken relatie met de kinderen; niet zijnde de omstandigheden zoals bedoeld in de factoren onder Bouwsteen B, Gezinssamenstelling.
- Voor wat betreft de relatie met familie: het gaat bij deze factor niet om de relatie met de (ex-)partner; zie daarover de factor ‘Impact op de relatie’.

MSV – schadepost:
<table>
<tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr>
<tr><td>Verlies van de baan/het niet kunnen werken</td><td>‘Verlies van inkomen’</td></tr>
<tr><td>Studiestaking.</td><td>‘Verlies van inkomen’ en/of ‘Andere extra kosten door de stopzetting van de kinderopvangtoeslag > Studiekosten wegens studievertraging’</td></tr>
<tr><td>Lenen bij familie of vrienden.</td><td>‘Kosten leningen, incasso- en proceskosten’</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Factor 2
Gevoel van eigenwaarde en emotionele impact van de uitsluiting</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Het gevoel van eigenwaarde van de ouder is aangetast als gevolg van het onterecht handelen van de BD/T, doordat de ouder zicht afgewezen of niet gehoord voelde.
2. De ouder dacht door bepaalde redenen dat het zijn/haar eigen schuld was dat de KOT-problematiek was ontstaan.
3. De ouder moest bezwaar- en/of beroepsprocedure(s) voeren tegen de onterechte beslissingen van de BD/T.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht v.w.b. omstandigheden 1 en 2:
We vinden het aannemelijk als <u>één of meer</u> van de feitelijke omstandigheden worden genoemd door de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u>.

Midden v.w.b. omstandigheid 3:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td>We vinden het aannemelijk als uit de dossierinformatie van UHT blijkt dat de ouder bezwaar- en/of beroepsprocedures heeft gevoerd.
<table><tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr><tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr></table></td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:
<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Bezwaar en/of beroepsprocedures.</td><td>‘Kosten van vrije dagen en reiskosten’</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Factor 3
Ervaren gevoel van discriminatie en ongelijke behandeling (O/GS-kwalificatie)</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. De ouder voelde zich ongelijk behandeld/gediscrimineerd door de BD/T
2. De ouder kreeg van de BD/T de onterechte kwalificatie O/GS en kon daardoor geen persoonlijke betalingsregeling krijgen voor de betreffende terugvordering.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht v.w.b. omstandigheid 1:
We vinden het aannemelijk als <u>de feitelijke omstandigheid</u> wordt genoemd en concreet wordt toegelicht door de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u>.

Midden v.w.b. omstandigheid 2:
We vinden het aannemelijk als dit uit de dossierinformatie van UHT blijkt.
<table><tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr><tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr></table></td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:
<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Onterechte kwalificatie O/GS.</td><td>‘Kosten van vrije dagen en reiskosten’ voor het toeslagjaar waarvoor een tegemoetkoming beschikking O/GS is verstrekt door UHT</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Factor 4
Impact op de relatie</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Spanningen onderling in de relatie met de (ex-)partner.
2. Weerslag op de relatie met de (ex-)partner.
3. Stress en verdriet op relatievlak.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-</td><td>Licht:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>drempel</td><td>We vinden het aannemelijk als <u>één of meer</u> van de feitelijke omstandigheden worden genoemd door de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u>.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Factor 5
Invloed op mentaal welzijn</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Stress en spanning door de KOT-problematiek.
2. Stress vanwege het regelen van vervangende opvang.
3. Negatieve uitwerking op het mentale welzijn.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheden <u>onder 1 en/of 2</u> én daarnaast de feitelijke omstandigheid <u>onder 3</u> worden genoemd door de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u>. ➲ Let op! De psychische klachten moeten concreet zijn geduid door de ouder.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>ISV-schadepost:
<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Bij stress vanwege het regelen van vervangende opvang.</td><td>Bouwsteen D ‘Jarenlang kinderopvangtoeslag niet aangevraagd’</td></tr></table>➲ Zie hieronder bij factor 7 ‘Optie voor aanvullende vergoeding gezondheidsklachten’.

MSV – schadepost:
<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Bij stress vanwege het regelen van vervangende opvang.</td><td>‘Vervangende opvangkosten’</td></tr></table>➲ Let op! Check of de ouder aangeeft door de medische situatie materiële schade te hebben geleden (bijvoorbeeld inkomensverlies) en of voor deze materiële schadepost een medisch advies moet worden aangevraagd.</td></tr>
<tr><td>Factor 6
Fysieke klachten</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheid:
1. Fysieke klachten in de periode dat de KOT-problematiek speelde.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht:
We vinden het aannemelijk als de <u>feitelijke omstandigheid</u> blijkt uit het verhaal van de ouder <u>tijdens de KOT-problematiek</u> en dat de</td></tr>
</table>

		ouder hierdoor extra leed heeft ervaren. Het gaat hier dus om samenloop; er is geen causaal verband vereist. ➲ Let op! De fysieke klachten moeten concreet zijn geduid door de ouder.
	Samenhang	**ISV-schadepost:** ➲ Zie hieronder bij factor 7 *'Optie voor aanvullende vergoeding gezondheidsklachten'.* ➲ Let op! Check of de ouder aangeeft door de medische situatie materiële schade te hebben geleden (bijvoorbeeld inkomensverlies) en of voor deze materiële schadepost een medisch advies moet worden aangevraagd.
Factor 7 *Optie voor een aanvullende vergoeding gezondheidsklachten*	**Beoordelings-criteria**	**Feitelijke omstandigheden:** 1. De ouder heeft in de periode dat de KOT-problematiek speelde: a) ernstige fysieke en/of mentale klachten ervaren en/of b) zware (medische) behandeling(en) moeten ondergaan. Het moet gaan om een (bovengemiddeld) ernstige(re) gezondheidsproblematiek. 2. De ouder werd vanwege deze kwetsbare situatie extra zwaar geraakt door de KOT-problematiek.
	Toepassings-drempel	**Zwaar:** We vinden het aannemelijk als *de feitelijke omstandigheden* onder 1 (a en/of b) *én* 2 blijken uit het verhaal van de ouder *tijdens de KOT-problematiek* en uit door de ouder aangeleverde informatie of stukken. ➲ Let op! De (bovengemiddelde) ernst van de gezondheidsproblematiek moet concreet zijn geduid door de ouder. Dit brengt met zich mee dat we terughoudend omgaan met de toepassing van deze factor. Motivering en schadebegroting: Is medisch advies opgevraagd? Dan kan dit ter ondersteuning van het verhaal van de ouder worden meegenomen bij de feitelijke en juridische analyse. Neem dit dan ook mee in de motivering met betrekking tot de toepasselijkheid van deze factor.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>➲ Let op! We werken bij deze factor niet met een vast bedrag, maar met een bandbreedte. Zie in verband met de beoordelingsruimte de notitie: ISV voor gezondheidsklachten – december 2023. Het ligt ook aan de feitelijke omstandigheden (ernst ziektebeeld, duur behandeling).
Als uitgangspunt kan worden gekozen voor € 2.500. Als daarvan (naar boven of naar beneden) wordt afgeweken, vraagt dat om motivering.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>ISV – schadepost:
➲ Let op! Adviseer alleen een vergoeding voor deze factor als je ook een vergoeding adviseert voor één van de volgende factoren van Bouwsteen A:
‘Invloed op mentaal welzijn’.
‘Fysieke klachten’.</td></tr>
<tr><td>Factor 8
Noodgedwongen verhuizing</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
De ouder was genoodzaakt om te verhuizen door bijvoorbeeld een woningverkoop/ontruiming.
De ouder moest verhuizen maar behield wel een stabiele woonsituatie.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Midden:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheden onder 1 én 2 blijken uit het verhaal van de ouder als gevolg van de KOT-problematiek en de verhuizing blijkt uit een overzicht van de adreshistorie. Levert dit een contra-indicatie op? Vraag dan aan de ouder om een extra toelichting hierop.

➲ Let op! Is factor 9 van toepassing, dan is factor 8 uitgesloten. Factor 9 betreft een verzwarende omstandigheid, waarbij er sprake is van het terechtkomen in een instabiele woonsituatie. Deze factoren kunnen dus niet naast elkaar van toepassing zijn.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Verhuizing door woningverkoop.</td><td>‘Vermogensschade > Verkoop onder marktwaarde en/of gemiste waardestijging</td></tr></table></td></tr>
</table>

				door gedwongen verkoop woning'
			Kosten van verhuizing of kosten ontruiming.	'*Schade door gedwongen verhuizing*'
Factor 9 *Dak- en thuisloosheid*	**Beoordelings-criteria**	**Feitelijke omstandigheden:** 1. De ouder raakte zijn/haar woning kwijt. 2. De ouder en zijn/haar gezin verloren hierdoor hun vertrouwde omgeving en kwamen terecht in een instabiele woonsituatie. Denk bij daklоosheid aan situaties zoals: - verblijf in een daklozenopvang - verblijf bij familie en/of vrienden/in een auto/op straat etc. Denk bij thuisloosheid aan situaties zoals - emigratie. - verhuizing naar een onwennige woonomgeving (de ouder die zich niet thuis voelt in een ander type wijk/stad).		
	Toepassings-drempel	**Midden:** We vinden het aannemelijk als *de feitelijke omstandigheden onder 1 en 2* blijkt uit het verhaal van de ouder en bijvoorbeeld een overzicht van de adreshistorie *als gevolg van de KOT-problematiek*. Maak hierbij een koppeling met de duur en omvang van de KOT-problematiek in de periode dat de verhuizing plaatsvond. Levert dit een contra-indicatie op vraag dan aan de ouder om een extra toelichting hierop. ➲ Let op! Factor 9 betreft een verzwarende omstandigheid ten opzichte van factor 8, waarbij er sprake is van het terechtkomen in een instabiele woonsituatie. Uit het verhaal van de ouder moet blijken dat het niet om een 'reguliere verhuizing' gaat en dat er bijzondere omstandigheden speelden, waardoor de ouder in de instabiele situatie terecht kwam. Dit moet corresponderen met de stukken over de woon-/verblijfplaats van de ouder.		
	Samenhang	**MSV – schadepost:**		
		Omstandigheid	**Schadepost(en)**	

<table>
<tr><td></td><td></td><td>Bij dak-/thuisloosheid door woningverkoop.</td><td>‘Vermogensschade > Verkoop onder marktwaarde en/of gemiste waardestijging door gedwongen verkoop woning’</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Kosten van verhuizing of kosten ontruiming.</td><td>‘Schade door gedwongen verhuizing</td></tr>
<tr><td>Factor 10
Moeilijke financiële omstandigheden</td><td>Beoordelings-criteria</td><td colspan="2">Feitelijke omstandigheden:
1. De ouder en zijn/haar gezin hebben financieel een moeilijke periode doorgemaakt, doordat één of meerdere van de volgende sub-factoren zich hebben voorgedaan:
a) De ouder heeft een tijd met een onterechte (kinderopvangtoeslag) schuld geleefd.
b) De ouder heeft vanwege de terugvordering onterecht een bedrag aan de BD/T voldaan.
c) De BD/T heeft dwangverrekening toegepast bij de invordering van de kinderopvangtoeslagschuld.
d) De invorderingen hebben tot moeilijke financiële omstandigheden (gevolgschade) geleid, waardoor de ouder leningen moest aangaan/moeite had rond te komen/een BKR-registratie is ontstaan/schulden zijn ontstaan.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td colspan="2">Midden:
De toepasselijkheid van <u>één of meer</u> van deze feitelijke omstandigheden <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u> haal je uit de dossierinformatie van UHT.
<table><tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr><tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr></table>Dit is onafhankelijk van de hoogte van de terug- en invordering (als de omstandigheden wel hebben plaatsgevonden).

De expliciete omstandigheden onder d volgen daarnaast uit het verhaal van de ouder.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td>➲ Let op! De vergoeding wordt toegekend per sub-factor.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Bij leningen/ schulden.</td><td>‘Kosten leningen, incasso- en proceskosten’</td></tr></table>➲ Voor de overige omstandigheden onder 2d zie de betreffende schadeposten.</td></tr>
<tr><td>Factor 11
Verlies sieraden</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheid:
1. De ouder heeft sieraden (met emotionele waarde) moeten verkopen door de problemen met de kinderopvangtoeslag en/of deze werden verpand of verleend en konden daarna niet meer door de ouder worden teruggekocht.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheid blijkt uit het verhaal van de ouder als gevolg van de KOT-problematiek.
➲ Let op! Maak hier een koppeling met de beoordeling van het financieel nadeel door de KOT-problematiek: ga na of het voldoende aannemelijk is dat de verkoop van de sieraden noodzakelijk was als gevolg van de KOT-problematiek.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:<table><tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr><tr><td>Verkoop sieraden.</td><td>‘Vermogensschade > Sieraden’</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Factor 12
Beslag/loonvordering</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. De BD/T legde (loon)beslag/stuurde de werkgever van de ouder een loonvorderingsbrief.
2. Schuldeisers legden beslag voor schulden die het gevolg zijn van de KOT-problematiek.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Midden v.w.b. omstandigheid 1:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheid blijkt uit het verhaal van de ouder als gevolg van de KOT-problematiek en uit de dossierinformatie van UHT.<table><tr><th>M-FILES</th></tr></table></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)</td></tr>
</table>

Midden v.w.b. omstandigheid 2 voor de inning van bestuursrechtelijke premie via loon:
We vinden het aannemelijk als de <u>feitelijke omstandigheid</u> blijkt uit het verhaal van de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u> en uit de dossierinformatie van UHT.
<table>
<tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast (op te vragen)</td><td>🗋 Informatie aanmelding ouder CAK</td></tr>
</table>
NB Houdt de CAK loon in bij de werknemer, dan kan dit gevolgen hebben voor de werkgever-werknemer relatie.

Zwaar v.w.b. omstandigheid 2:
We vinden het aannemelijk als de <u>feitelijke omstandigheid</u> blijkt uit het verhaal van de ouder <u>als gevolg van de problemen met de KOT-problematiek</u> en onderbouwende stukken van de ouder waaruit blijkt dat een deurwaarder is ingezet om een invordering te incasseren, bijvoorbeeld een schuldenoverzicht o.i.d.
</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:
<table>
<tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr>
<tr><td>Bij beslag door schuldeisers.</td><td>‘Kosten leningen, incasso- en proceskosten’</td></tr>
<tr><td>Bij inhoudingen op het loon door het CAK in verband met de invordering van bestuursrechtelijke premie.</td><td>‘Andere extra kosten door de stopzetting van kinderopvangtoeslag - Bestuursrechtelijke premie (CAK)’</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Factor 13
WSNP-/ MSNP-traject, faillissement of beschermingsbewind</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. De financiële situatie van de ouder was mede door KOT-problemen zodanig dat de ouder:
a) In een WSNP-/MSNP-traject (schuldsanering) terecht kwam of
b) Het faillissement van de ouder werd uitgesproken of
c) Een beschermingsbewind (schuldhulp) is ingesteld.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><td>Toepassings-drempel</td><td>Midden/Zwaar:
We vinden dit aannemelijk als de feitelijke omstandigheid <u>onder 1</u> blijkt uit het verhaal van de ouder én uit de dossierinformatie van UHT of stukken van de ouder <u>mede als gevolg van de KOT-problematiek</u> en dat de ouder hierdoor jarenlang met weinig middelen moest rondkomen en/of zich aan diverse regels en verplichtingen moest houden.
<table>
<tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)</td></tr>
</table>
➲ Let op! Maak hier een koppeling met de onterechte terugvordering (én niet de invordering: je komt in een schuldsanering-/ schuldhulpverleningstraject of faillissement terecht vanwege de schulden boven het hoofd, niet vanwege hetgeen je al hebt betaald.)</td></tr>
<tr><td>Samenhang</td><td>ISV – schadepost:
<table>
<tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr>
<tr><td>Bij materiële schade in verband met een schuldhulpverlenings-traject of kosten bewindvoering.</td><td>‘Andere extra kosten door de stopzetting van de kinderopvangtoeslag’</td></tr>
</table></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Factor 14
Uitzonderlijk impactvolle gebeurtenis</td><td>
<table>
<tr><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheid:
1. Er is sprake van een uitzonderlijke gebeurtenis die verband houdt de KOT-problematiek én ingrijpend is geweest voor de ouder en het gezin.</td></tr>
<tr><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht/Zwaar:
Afhankelijk van de gebeurtenis vinden wij het aannemelijk als <u>de feitelijke omstandigheid</u> blijkt uit het verhaal van de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u> en/of stukken van de ouder.
➲ Let op! Maak hier een koppeling met de KOT-problematiek.
<table>
<tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)</td></tr>
</table>
Het gaat hier dus <u>niet</u> om samenloop; er is causaal verband vereist.</td></tr>
<tr><td>Samenhang</td><td>-</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td>Factor 15
Kwetsbare positie ouder en gezin</td>
<td>
<table>
<tr>
<td>Beoordelings-Criteria</td>
<td>Feitelijke omstandigheden:
1. Het gezin verkeerde in een kwetsbare positie omdat in de periode waarin de KOT-problematiek speelde zich één of meerdere van de volgende omstandigheden hebben voorgedaan. Bijvoorbeeld, de ouder:
a) was zwanger;
b) stond er alleen voor gedurende een enigszins substantieel deel van de periode;
c) had geen werk;
d) was afhankelijk van bijstand;
e) heeft een overlijden van partner/kind meegemaakt;
f) werd geconfronteerd met bijzonder stressvolle omstandigheden door jeugdbeschermingsmaatregelen, dak-/thuisloosheid, woningontruiming, WSNP.</td>
</tr>
<tr>
<td>Toepassings-drempel</td>
<td>Midden v.w.b. onder a – e:
Wij vinden het aannemelijk als <u>één of meer</u> van deze feitelijke omstandigheden blijken uit het verhaal van de ouder <u>tijdens de KOT-problematiek</u> en uit de dossierinformatie van UHT.
<table>
<tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Gezinssamenstelling: omstandigheden a, b, e

🗋 Inkomensgegevens ouder: omstandigheden: c, d</td></tr>
</table>
➲ Let op! Het gaat hier dus om samenloop; causaal verband is niet vereist.

Zwaar v.w.b. omstandigheid f:
Afhankelijk van de gebeurtenis vinden wij het voor <u>omstandigheid 1</u> aannemelijk als dit blijkt uit het verhaal <u>tijdens de KOT-problematiek</u> en/of stukken van de ouder.
➲ Let op! Voor wat betreft f geldt dat het bij deze factor gaat om samenloop. Pas dit dus alleen toe als de hieronder hierboven genoemde samenhangende factoren waarbij</td>
</tr>
</table>
</td>
</tr>
</table>

	causaliteit met de KOT-problematiek is vereist <u>niet</u> van toepassing zijn.
Samenhang	**ISV – schadepost:**

Omstandigheid	**Schadepost(en)**
Dak-/thuisloosheid.	Bouwsteen A, factor '*Dak- en thuisloosheid'*
Woningontruiming.	Bouwsteen A, factor *'Verhuizing'*
WSNP-traject.	Bouwsteen A, factor *'WSNP-/MSNP-traject, faillissement of beschermingsbewind'*
Jeugdbeschermings-maatregelen.	Bouwsteen B, factor '*Emotionele schade door inperking ouderschap'*

NIET MEEGEWOGEN OMSTANDIGHEDEN:

➲ **Noem bij het onderdeel 'Niet meegewogen omstandigheden' in het format:**

- **De factoren van Bouwsteen A die je niet meeweegt.**
  Dit onderdeel is alleen bedoeld voor de bouwstenen A en B. Niet voor de overige bouwstenen (C-E) van de immateriële schadevergoeding en/of voor de materiële schadeposten.
- **Alleen de omstandigheden die volgens de ouder het gevolg waren van de problemen met de kinderopvangtoeslag.**
  Dit betreft de omstandigheden volgens het verhaal van de ouder.
- **Schrijf hier alleen de elementen op van de immateriële schade die je helemaal niet meeweegt, maar de ouder wel noemt in zijn/haar verhaal.**
  Bijvoorbeeld echtscheiding en gezondheidsklachten (welzijn en fysiek) wegen we wel mee als we een vergoeding voor deze factor(en) adviseren, maar in andere vorm. Neem dan dus niet de standaardbepalingen hierover van de oudere formats over.
- **Zorg voor een uitleggend karakter; niet verwerend.**

SCHADEBEGROTING:

➲ **Adviseer een vergoeding van de ISV op gezinsniveau.**
Er is geen onderscheid (meer) tussen een ouder met of zonder toeslagpartner.

➲ **Maak voor het bepalen van de juiste bedragen gebruik van de meest actuele ISV-sheet.**
Selecteer bij Bouwsteen A de juiste bedragen om tot het schadevergoedingsbedrag voor deze bouwsteen te komen.

➲ Let op! De factor '*Optie voor een aanvullende vergoeding gezondheidsklachten'* kent een bandbreedte.

MOTIVERING:

➲ **Noem in het advies <u>per factor</u> de gevolgen/feiten die van toepassing zijn**.
De CWS legt steeds uit welke concrete feiten en omstandigheden uit het verhaal van de ouder hebben geleid tot toepassing van deze factor. Dit komt uitgebreider aan de orde in de samenvatting van het verzoek en wordt kort aangestipt bij de factor zelf.

➲ **Geef per toepasselijke factor aan of dit voor de ouder en/of toeslagpartner geldt.**

➲ **Geef ook aan welke omstandigheden niet worden meegewogen**
Zie hierover het onderdeel 'Niet meegewogen omstandigheden' hierboven.

LICHT GEDUPEERDE OUDER:

➲ **Pas de 50%-regeling (50% van de in het beleid opgenomen forfaitaire bedragen) alleen toe voor 'licht gedupeerden',** d.w.z. wanneer de gevolgen van de KOT-problematiek relatief beperkt zijn gebleven. Doe dit alleen voor de meegewogen omstandigheden van 'Bouwsteen A: aantasting in de persoon, eer en goede naam'. Pas dit niet (meer) toe op bouwsteen B. Je past dit dus niet toe op factorniveau; alleen op bouwsteenniveau.

Criteria:

- Hoogte van de terugvordering(en) van de kinderopvangtoeslag.
- Duur dat die terugvordering(en)/de kinderopvangtoeslagschuld boven het hoofd van de ouder hing(en).
- Hoogte van de invordering van de kinderopvangtoeslag.

Bekijk dit i.r.t. de financiële positie van de ouder en/of de ouder alleenstaand was. Weeg ook mee of de BD/T na herziening alsnog (alle/de) kinderopvangtoeslag over de betreffende toeslagjaren heeft toegekend.

➲ **Ga terughoudend met de toepassing van de 50%-regeling om.**
We passen dit bij uitzondering toe.
Let op! Pas je motivering en waar nodig de standaardtekst van het format aan op het moment dat je de 50%-regeling toepast. Bijvoorbeeld de standaardbepaling waarover wordt gesproken over 'veel stress en verdriet'.

➲ **Bij licht-gedupeerdheid in zuivere O/GS-dossiers**:
Zie hieronder.

PROPORTIONELE TOEKENNING:

Er wordt geen proportionele toekenning toegepast voor de (individuele factoren) van de bouwstenen. Ook al doe je dat wel bij de corresponderende MSV-schadeposten. Je dient wel in de motivering te laten blijken dat er meerdere schadeveroorzakende gebeurtenissen zijn geweest dan alleen de KOT-problematiek. Je kan dit bijvoorbeeld doen door gebruik van het woord 'deels' of 'mede'.

O/GS TEGEMOETKOMING TOESLAGJAREN:

- Bij O/GS categorie 1 passen we voor zuivere O/GS-dossiers altijd de 50%-regeling toe (licht gedupeerde ouder).
- Bij O/GS categorie 2 passen we voor zuivere O/GS-dossiers in beginsel de 50%-regeling toe (licht gedupeerde ouder).
- Bij O/GS categorie 3 passen we in beginsel de 50%-regeling terughoudend toe.

➲ **Houd bij de toepassing van de factoren in acht dat het bij een zuivere O/GS om een terechte terugvordering gaat en de ouder dus ook zonder het vooringenomen handelen van de BD/T te maken zou hebben gehad met de schuld.**

3.1.2 Bouwsteen B - Gezinssamenstelling

<table>
<tr><th colspan="3">BOUWSTEEN B</th></tr>
<tr><td colspan="3">ALGEMEEN:</td></tr>
<tr><td colspan="3">De algemene uitleg bij Bouwsteen A is ook van toepassing op Bouwsteen B.</td></tr>
<tr><td colspan="3">TOEPASSING FACTOREN:</td></tr>
<tr><td colspan="3">➲ Ga na welke factoren van toepassing zijn aan de hand van de feitelijke omstandigheden die de ouder in zijn/haar verzoek noemt of die volgen uit de overige dossierinformatie.
Ga per toepasselijke factor na voor welk(e) kind(eren) dit geldt.
Deze bouwsteen geldt voor alle kinderen die zijn geboren vóór de datum van de definitieve compensatiebeschikking en bij aanvang van de problemen met de kinderopvangtoeslag minderjarig waren en tot het gezin van de ouder behoorden (op hetzelfde adres als de ouder ingeschreven in de basisadministratie en/of de kinderen waarvoor de ouder onderhoudsplichtig was).[1]</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Factor 1
Ontoereikende waarborging levensstandaard kinderen</td><td>Beoordelings-criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Negatieve uitwerking van de KOT-problematiek op de levensstandaard van de kinderen, waardoor hun sociale leven is beïnvloed. Bijvoorbeeld:
a) Kinderen die met (een deel van) hun inkomsten van een (bij)baan hebben bijdragen aan het gezinsinkomen door het financiële gat dat is ontstaan door de financiële impact van de KOT-problematiek.
b) Kinderen die een (studie)schuld zijn aangegaan om bij te dragen aan het gezinsinkomen door het financiële gat dat is ontstaan door de financiële impact van de KOT-problematiek.
2. De ouder was een periode niet in staat om in de behoeften van de kinderen te voorzien zoals gebeurd zou zijn zonder de KOT-problematiek. De kinderen hebben essentiële ervaringen gemist, zoals het vieren van verjaardagen/het deelnemen aan schoolreisjes/sportactiviteiten etc.</td></tr>
<tr><td>Toepassings-drempel</td><td>Licht:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheden <u>onder 1 of 2</u> worden genoemd door de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek.</u></td></tr>
</table>

[1] De immateriële schadevergoeding bij de CWS voor het kind/de kinderen staat los van de zogenoemde Kindregeling die inmiddels door UHT wordt uitgevoerd.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>➲ Let op! Zelfs als er niets is voldaan kan de ouder een periode niet in staat zijn geweest om in de behoeften van de kinderen te voorzien, zoals zou zijn gebeurd zonder de KOT-problematiek. Bijvoorbeeld de ouder voorziet niet in behoeftes van het kind (zoals deelname aan sportactiviteiten en uitjes), vanwege de dreiging van terugbetaling in verband met de schuld die boven het hoofd van de ouder hangt.</td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>MSV – schadepost:
<table>
<tr><th>Omstandigheid</th><th>Schadepost(en)</th></tr>
<tr><td>Het kind gaat een lening aan om de ouder te helpen en heeft hiervoor kosten gemaakt.[2]</td><td>‘Kosten leningen, incasso- en proceskosten’</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Factor 2
Verlies van gelijke kansen in het gezin</td><td>Beoordelings-Criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. De ouder heeft tijdens de KOT-problematiek niet altijd de aandacht kunnen geven aan de kinderen waar zij behoefte aan hadden, waardoor het een heel moeilijke tijd moet zijn geweest voor het gezin.
2. Stress en spanningen door de KOT-problematiek.

➲ Let op! De CWS kan niet beoordelen op basis van de beschikbare informatie en binnen het beperkte kader van deze procedure of belemmeringen in de ontwikkeling en het toekomstperspectief van de kinderen komt door de KOT-problematiek. Bijvoorbeeld door een verlengde schooltijd/lager uitstroomniveau van het kind/de kinderen.

<u>Gezin met 1 of 2 minderjarige kinderen:</u>
We maken onderscheid naar het aantal minderjarige kinderen in het gezin.
Bij het gezin van 1 of 2 minderjarige kinderen geldt als <u>extra beoordelingscriterium:</u></td></tr>
</table>

[2] Neem bij vragen hierover contact op met afdeling Kwaliteit en Beleid.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>3. ‘Zeer schrijnende KOT-problematiek’[3] of
4. Bijzondere omstandigheden van het kind/de kinderen. Bijvoorbeeld als het kind/de kinderen vanwege gezondheidsproblemen of andere omstandigheden extra zorg en aandacht nodig had(den).</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>➲ Let op! Bij ‘licht-gedupeerdheid’ passen we deze factor niet toe.

<u>Gezin met 1 of 2 minderjarige kinderen:</u>
Midden:
Wij vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheden <u>onder 1 én 2</u> <u>én</u> <u>de omstandigheden onder 3 of 4</u> blijken uit het verhaal van de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek</u> en uit de dossierinformatie van UHT.
<table>
<tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)</td></tr>
</table>
➲ Zie het onderdeel ‘beoordelingscriteria’. Je maakt bij omstandigheid 3 dus een koppeling met de KOT-problematiek, waarbij het moet gaan om een ‘zeer schrijnende KOT-problematiek’. Bij omstandigheid 4 geldt dit niet.

<u>Gezin met 3 of meer minderjarige kinderen:</u>
Midden:
We doen hier alleen een dossiercheck.
<table>
<tr><th colspan="2">Deze feitelijke omstandigheden haal je uit de dossierinformatie van UHT. M-FILES</th></tr>
<tr><td>🗀 Bewijslast</td><td>🗋 Gezinssamenstelling</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Factor 3
Emotionele schade door inperking ouderschap</td><td>Beoordelings-Criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Het kind is / de kinderen zijn een bepaalde periode onder toezicht gesteld en/of
2. De ouder heeft deelgenomen aan een vorm van jeugdhulpverlening waarin het ouderlijk gezag werd beperkt.</td></tr>
</table>

[3] Zie in het algemene deel van de werkinstructie ISV Bouwsteen B hieronder de uitwerking van een ‘zeer schrijnende KOT-problematiek’.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>3. Deze inperking van het ouderschap is een zeer heftige en verdrietige gebeurtenis geweest.
4. Een negatieve invloed van de KOT-problematiek op de thuissituatie, waardoor een vorm van jeugdbeschermingsmaatregelen nodig is geacht.</td></tr>
<tr><td></td><td>Toepassings-drempel</td><td>Zwaar:
We vinden het aannemelijk als de feitelijke omstandigheden onder <u>1 of 2</u> <u>én</u> de omstandigheden onder <u>3 én 4</u> blijken uit het verhaal van de ouder <u>als gevolg van de KOT-problematiek.</u>
Voor omstandigheid 1 / 2 geldt daarnaast dat dit moet blijken uit de door de ouder aangeleverde informatie of stukken (bijvoorbeeld: rapportages Raad voor de Kinderbescherming, rapportages Jeugdzorg, beschikkingen waarin de jeugdbeschermingsmaatregel wordt opgelegd).

➲ Let op! Kijk op een ruimhartige manier of de reden van de jeugdbeschermingsmaatregel op basis van de stukken en het verhaal van de ouder in verband kan worden gebracht met de KOT-problematiek.
<table><tr><th colspan="2">M-FILES</th></tr><tr><td>🗀 Samenvatting UHT</td><td>🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek</td></tr></table></td></tr>
<tr><td></td><td>Samenhang</td><td>ISV – schadepost:
Bij jeugdbeschermingsmaatregelen gaat het bij Bouwsteen A, factor ‘Kwetsbare positie ouder en gezin’ om samenloop.</td></tr>
<tr><td>Factor 4
Emotionele schade door ongewenste onthechting van ouder en kind(eren)</td><td>Beoordelings-Criteria</td><td>Feitelijke omstandigheden:
1. Het kind/de kinderen en de ouder(s) zijn voor een bepaalde (langere) periode van elkaar gescheiden (geweest) -niet zijnde door een echtscheiding-, waardoor het gezin fundamenteel werd ontwricht, door één of meer van de onderstaande omstandigheden:
▪ Categorie 1: de ouder heeft zelf het kind/de kinderen ondergebracht bij derden zonder inmenging van jeugdinstanties, doordat de ouder niet</td></tr>
</table>

		kon voorzien in de levensbehoefte van het kind of het welzijn van het kind gevaar liep. ▪ Categorie 2: uithuisplaatsing van het kind / de kinderen met inmenging van jeugdinstanties, a) op grond van een rechterlijke beslissing. b) onder dreiging van een rechterlijke beslissing. 2. Enorm grote invloed hiervan op het kind/ de kinderen: een zeer heftige en verdrietige periode. 3. Een negatieve invloed van de KOT-problematiek op de thuissituatie, waardoor de onthechting heeft plaatsgevonden.
	Toepassings-drempel	**Midden voor omstandigheid 1 categorie 1 en omstandigheid 2 en 3:** We vinden het aannemelijk als dit voor *omstandigheid 1 categorie 1* ***en*** *omstandigheid 2 en 3* blijkt uit het verhaal van de ouder *als gevolg van de KOT-problematiek* en uit de dossierinformatie van UHT. ➲ Let op! De ernst van de situatie waardoor de ouder op eigen initiatief het kind elders onderbracht moet concreet zijn geduid door de ouder. **Zwaar voor omstandigheid 1 categorie 2 en omstandigheid 2 en 3:** We vinden het aannemelijk als dit voor *omstandigheid 1 categorie 2* ***en*** *omstandigheid 2 en 3* blijkt uit het verhaal van de ouder *als gevolg van de KOT-problematiek* en uit de door de ouder aangeleverde informatie of stukken. Voorbeeld: rapportages Raad voor de Kinderbescherming, rapportages Jeugdzorg, beschikking waarin de jeugdbeschermingsmaatregel wordt opgelegd. ➲ Let op! Je maakt bij deze factor dus een koppeling met de KOT-problematiek. Ga na of de reden die de ouder noemt voor het onderbrengen bij derden/de uithuisplaatsing

		in verband is te brengen met de KOT-problematiek. **M-FILES**
		🗀 Samenvatting UHT / 🗋 Kinderopvangtoeslag problematiek
		➲ Let op! We werken bij deze factor niet met één vast bedrag. Per categorie geldt een ander bedrag. - Categorie 1: € 5.000. - Categorie 2: € 7.500.
	Samenhang	**ISV – schadepost:** Bij jeugdbeschermingsmaatregelen gaat het bij Bouwsteen A, factor *'Kwetsbare positie ouder en gezin'* om samenloop.

NIET MEEGEWOGEN OMSTANDIGHEDEN:

➲ **Noem bij het onderdeel 'Niet meegewogen omstandigheden' in het format:**

- **De factoren van Bouwsteen B die je niet meeweegt.**
  Dit onderdeel is alleen bedoeld voor de bouwstenen A en B. Niet voor de overige bouwstenen (C-E) van de immateriële schadevergoeding en/of voor de materiële schadeposten.
- **Alleen de omstandigheden die volgens de ouder het gevolg waren van de KOT-problematiek.**
  Dit betreft de omstandigheden volgens het verhaal van de ouder.
- **Schrijf hier alleen de elementen op van de immateriële schade die je helemaal niet meeweegt, maar de ouder wel noemt in zijn/haar verhaal.**
- **Zorg voor een uitleggend karakter; niet verwerend.**

SCHADEBEGROTING:

➲ **Maak voor het bepalen van de juiste bedragen gebruik van de meest actuele ISV-sheet.**
Vul bij Bouwsteen B de juiste gegevens in om tot het schadevergoedingsbedrag voor deze bouwsteen te komen.

MOTIVERING:

➲ **Noem in het advies per factor de gevolgen/feiten die van toepassing zijn**.
De CWS legt steeds uit welke concrete feiten en omstandigheden uit het verhaal van de ouder hebben geleid tot toepassing van deze factor. Dit komt uitgebreider aan de orde in de samenvatting van het verzoek en wordt kort aangestipt bij de factor zelf.

➲ **Geef per toepasselijke factor aan voor welk(e) kind(eren) dit geldt.**

➲ **Koppeling met de KOT-problematiek:**
Is factor 2 bij minder dan drie kinderen van toepassing vanwege een 'zeer schrijnend KOT-problematiek', motiveer dan waarom de KOT-problematiek 'zeer schrijnend' is. Zorg bij factor 3 en 4 dat duidelijk gemotiveerd wordt waarom het aannemelijk is dat de KOT-problematiek de / een belangrijke oorzaak is van de jeugdbeschermingsmaatregelen.

➲ **Geef ook aan welke omstandigheden niet worden meegewogen**
Zie hierover het onderdeel 'Niet meegewogen omstandigheden' hierboven.

ZEER SCHRIJNENDE KOT-PROBLEMATIEK:

Voor de beoordeling of de KOT-problematiek zeer schrijnend was kijken we naar:

Criteria:

- De hoogte van de terugvordering(en) van de kinderopvangtoeslag.
- De duur dat die terugvordering(en)/de kinderopvangtoeslagschuld boven het hoofd van de ouder hing(en).
- De hoogte van de invordering van de kinderopvangtoeslag.

Bekijk dit i.r.t. de financiële positie van de ouder en/of de ouder alleenstaand was. Weeg ook mee of de BD/T na herziening alsnog [alle/de] kinderopvangtoeslag over de betreffende toeslagjaren heeft toegekend.
Dit is dus als het ware een tegenhanger van de beoordeling of er sprake is van 'licht-gedupeerdheid'.

PROPORTIONELE TOEKENNING:

Er wordt geen proportionele toekenning toegepast voor de (individuele factoren) van de bouwstenen. Ook al doe je dat wel bij de corresponderende MSV-schadeposten. Je dient wel in de motivering te laten blijken dat er meerdere schadeveroorzakende gebeurtenissen zijn geweest dan alleen de KOT-problematiek. Je kan dit bijvoorbeeld doen door gebruik van het woord 'deels' of 'mede'.

O/GS TEGEMOETKOMING TOESLAGJAREN:

<u>Factor 1, Bouwsteen B:</u>

- Bij O/GS categorie 1 passen we deze factor bij zuivere O/GS-dossiers niet toe.
- Bij O/GS categorie 2 en 3 passen we dit wel toe.

<u>Factor 2, Bouwsteen B:</u>
Bij O/GS categorie 1 en 2 passen we deze factor bij zuivere O/GS-dossiers niet toe.

<u>Factor 3 en 4, Bouwsteen B:</u>

- Houd bij de toepassing van deze factoren aan dat het bij een zuivere O/GS om een terechte terugvordering gaat en de ouder dus ook zonder het vooringenomen handelen van de BD/T te maken zou hebben gehad met de schuld. In principe komt dit niet voor bij O/GS categorie 1 en 2.

3.1.3 Bouwsteen C - Schok door confrontatie terugvorderingen

BOUWSTEEN C

ALGEMEEN:

Het gaat bij Bouwsteen C om de schok van ouders door de confrontatie met de onterechte terugvordering(en) en/of niet ontvangen (misgelopen) bedragen.

In deze bouwsteen wordt recht gedaan aan de verhouding tussen de totaal teruggevorderde kinderopvangtoeslag en het (bruto) jaarinkomen van de ouder/het huishouden in het jaar/de jaren waarin de ouder met de terugvordering(en) werd geconfronteerd.

FEITENVERZAMELING EN -VORMING:

➲ **Raadpleeg de volgende stukken in de dossierinformatie van UHT.**

M-FILES	
🗀 **Bewijslast**	🗋 Inkomensgegevens ouder en (ex-) partner(s)
	🗋 Definitieve compensatiebeschikking (inclusief bijlagen)
🗀 **Samenvatting UHT**	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek

SCHADEVASTSTELLING / -BEGROTING:

➲ **Maak voor het bepalen van de juiste bedragen gebruik van de meest actuele ISV-sheet. Zie de invulinstructies hieronder.**

Vul bij Bouwsteen C de juiste gegevens in om tot het schadevergoedingsbedrag voor deze bouwsteen te komen.

Toelichting begroting: de CWS berekent het schadevergoedingsbedrag dit door de totaal teruggevorderde kinderopvangtoeslag te delen door het totale (gezamenlijke) jaarinkomen in het confrontatiejaar/de confrontatiejaren. Afhankelijk van de uitkomst kan het bedrag variëren tussen de € 500 en € 3.000. Dit wordt per huishouden vastgesteld. We gebruiken voor de berekening de ISV-sheet.

Invulinstructies ISV-SHEET:

Vul de sheet in per toeslagjaar waarin de KOT-problematiek speelde.

	ISV-SHEET	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
TERUGVORDERING	➲ **Vul per toeslagjaar de kolom 'terugvordering' in.** Vul hier niet alleen de teruggevorderde bedragen in, maar ook de niet ontvangen bedragen ('misgelopen KOT'). Hiervan is sprake wanneer de ouder gedurende het toeslagjaar door een beschikking van UHT voor de rest van het jaar niet meer de kinderopvangtoeslag krijgt die via de eerdere beschikking werd toegekend.	🗋 Definitieve compensatiebeschikking, bijlage. ➲ Zie de regel: *'Bedrag dat u eerder moest terugbetalen of niet hebt gekregen'.*

	➲ Let op! Dit bedrag is te vinden in de bijlage van de DCB (zie hiernaast).	
CONFRONTATIE JAAR	**➲ Vul per toeslagjaar de kolom 'confrontatiejaar' in.** Dit is het jaar waarin de brief met het bericht van stopzetting/nihilstelling/neerwaartse bijstelling en het bedrag dat als gevolg daarvan wordt teruggevorderd naar de ouder is verstuurd. ➲ Let op! Het gaat hier om het confrontatiejaar van de oorspronkelijke terugvordering; niet van eventuele herzieningen.	🗋 Kinderopvangtoeslag-Problematiek
INKOMEN	**➲ Vul per toeslagjaar de kolom 'inkomen' in**. Dit is de optelsom van het belastbaar jaarinkomen van de ouder en de eventuele (ex-)partner tijdens het confrontatiejaar. ➲ Let op! Bij meerdere terugvorderingen in één confrontatiejaar, vul je de terugvorderingen apart in, maar het inkomen over dat jaar maar één keer.	🗋 Inkomensgegevens ouder en (ex-) partner(s)

MOTIVERING:

Invulinstructies Format:

Gebruik hiervoor als input de informatie uit de ingevulde ISV-sheet.

	FORMAT	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
TOTAALBEDRAG	Vul het totaalbedrag in dat de ouder eerder moest terugbetalen en/of niet heeft ontvangen ('misgelopen KOT').	🗋 Definitieve compensatiebeschikking, bijlage. ➲ Zie de regel: *'Bedrag dat u eerder moest terugbetalen of niet hebt gekregen'.*

TERUGVORDERING / NIET ONTVANGEN	Maak hier een keuze: selecteer of er sprake is van een terugvordering en/of een niet ontvangen bedrag.	🗋 Kinderopvangtoeslag-problematiek
JAAR / JAREN	Noem hier de jaren waarin de ouder werd geconfronteerd met een terugvordering en/of niet ontvangen bedrag.	🗋 Kinderopvangtoeslag-Problematiek. Onderdeel 'per toeslagjaar'
(BRUTO)INKOMEN	Noem het totale (bruto)inkomen van de ouder en de eventuele (ex-)partner. ➲ We gebruiken hiervoor het belastbaar jaarinkomen. Geef ook aan of het teruggevorderde/niet ontvangen bedrag een flink/groot/zeer groot/enorm deel van het (bruto)inkomen bedroeg of het totale bruto-inkomen oversteeg.	🗋 Inkomensgegevens ouder en (ex-) partner(s)

SAMENHANG:

-

O/GS TEGEMOETKOMING TOESLAGJAREN:

Je past dit alleen toe voor de onterechte terugvorderingen. Voor de O/GS terugvorderingen pas je deze bouwsteen niet toe. Het gaat hierbij immers om een terechte terugvordering, dus de ouder had deze schok ook zonder het vooringenomen handelen door de BD/T.

3.1.4 Bouwsteen D - Jaren kinderopvangtoeslag niet aangevraagd

BOUWSTEEN D

ALGEMEEN:

Het gaat bij Bouwsteen D over de periode waarin de ouder geen gebruik heeft gemaakt van kinderopvangtoeslag door de KOT-problematiek.

Bij deze bouwsteen kijkt de CWS of het door de KOT-problematiek komt dat de ouder (tijdelijk) geen kinderopvangtoeslag meer heeft kunnen/durven aanvragen in een periode dat de ouder hier wel recht op had.

FEITENVERZAMELING EN -VORMING:

➲ **Ga na of de ouder onder normale omstandigheden recht had op kinderopvangtoeslag, voor de jaren waarin de ouder geen kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd.**
Zie hierover de werkinstructie 'Vervangende opvangkosten'.

➲ **Raadpleeg de volgende stukken in de dossierinformatie van UHT.**

M-FILES	
🗀 **Bewijslast**	🗋 Aanvraagoverzicht ouder en (ex-) partner(s)
	🗋 Beschikkingsoverzicht
🗀 **Samenvatting UHT**	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek

SCHADEVASTSTELLING:

➲ **Ga na of het op basis van de KOT-problematiek aannemelijk is dat de ouder jaren geen kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd, terwijl de ouder daar recht op had als de ouder gebruik had gemaakt van reguliere opvang.**
Een contra-indicatie hierbij is als de stop niet past in de tijdlijn in relatie tot de KOT-problematiek. Bijvoorbeeld de ouder is al ruim voor de start van de KOT-problematiek gestopt met het aanvragen van KOT.

SCHADEBEGROTING:

➲ **Maak voor het bepalen van de juiste bedragen gebruik van de meest actuele ISV-sheet.** Zie hierover de invulinstructies in het volgend onderdeel.
Vul bij Bouwsteen D de juiste gegevens in om tot de juiste bedragen te komen.

Samenhang: we hanteren als uitgangspunt dat er alleen een vergoeding wordt toegekend voor de jaren waarin de ouder geen KOT heeft aangevraagd voor Bouwsteen D, als er voor deze jaren ook een vergoeding wordt geadviseerd voor de MSV-schadepost(en) VVO en/of inkomensschade (in verband met een opvangprobleem). Dus als er voor twee jaren VVO of inkomensschade wordt geadviseerd, dan wordt er ook voor Bouwsteen D twee jaren geadviseerd.

Begroting: voor elk (deel van een) jaar dat de ouder als gevolg van de KOT-problematiek geen kinderopvangtoeslag heeft ontvangen of aangevraagd, terwijl daar wel recht op bestond, wordt een bedrag van € 500 toegekend. Deze bouwsteen wordt per huishouden berekend en eenmalig opgeteld bij het immateriële schadebedrag van de ouder.

MOTIVERING & ISV-SHEET:

Invulinstructies ISV-sheet:

	ISV-SHEET	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
JAAR / JAREN GEEN KINDEROPVANGTOESLAG AANGEVRAAGD	➲ **Vul de kolommen start- en einddatum in en eventueel de aanvullende periode.** Kolommen start- en einddatum: ➲ Let op! We adviseren een vergoeding voor Bouwsteen D voor dezelfde periode dat er ook een vergoeding wordt geadviseerd voor VVO en/of inkomensschade (in verband met een opvangprobleem).	🗋 Aanvraagoverzicht ouder en (ex-) partner(s)

Invulinstructies Format:

Gebruik hiervoor als input de informatie uit de ingevulde ISV-sheet.

	FORMAT	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
JAAR/JAREN GEEN KINDEROPVANGTOESLAG AANGEVRAAGD	Vul het jaar/aantal jaren in dat de ouder geen kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd.	🗋 Kinderopvangtoeslag-problematiek 🗋 Aanvraagoverzicht ouder en (ex-) partner(s) 🗋 Beschikkingsoverzicht
MATERIËLE SCHADEPOST	Vul hier de MSV-schadepost in waarmee Bouwsteen D samenhangt.	-

	Zie hierover het onderdeel 'Samenhang'.	
BEDRAG VERGOEDING	Geef aan de hand van de uitkomst in de ISV-sheet aan welk bedrag van toepassing is.	-

SAMENHANG:

MSV-schadepost:
Voor de volgende materiële schadeposten, die door het niet aanvragen van KOT veroorzaakt zijn, kan de ouder een materiële schadevergoeding krijgen.

1. **'Vervangende opvangkosten.'**
2. **'Verlies van inkomen' (in verband met een opvangprobleem).**

We hanteren als uitgangspunt dat een vergoeding voor bouwsteen D alleen wordt geadviseerd als de CWS ook een vergoeding adviseert voor minstens één van deze materiële schadeposten.

Samenhang MSV-schadepost inkomensschade – forfaitaire bedrag:
Hanteer dezelfde periode als waarin het opvangprobleem speelde.

O/GS TEGEMOETKOMING TOESLAGJAREN:

-

3.1.5 Bouwsteen E - De periode van het eerste vooringenomen handelen tot financieel herstel

BOUWSTEEN E
'De periode vanaf het eerste vooringenomen handelen tot financieel herstel'

ALGEMEEN:

Het gaat bij Bouwsteen E om de stressvolle tijd als gevolg van de KOT-problematiek tot aan het herstel. Als moment van herstel wordt door de CWS doorgaans de datum aangehouden waarop de CWS verwacht dat UHT de beschikking zal geven. De meest voorkomende uitzonderingen hierop worden in deze werkinstructie uiteengezet.

FEITENVERZAMELING EN -VORMING:

➲ **Raadpleeg de volgende stukken in het ouderdossier.**

M-FILES	
🗀 **Bewijslast**	🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)
	🗋 Informatie- en beoordelingsformulier UHT (B14)
	🗋 Definitieve compensatiebeschikking (inclusief bijlagen)
🗀 **Samenvatting UHT**	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek

SCHADEVASTSTELLING:

Periode

➲ **Ga na hoeveel tijd er is verstreken vanaf het eerste vooringenomen handelen door de BD/T tot aan financieel herstel.**

Doe dit door na te gaan wanneer er sprake is van financieel herstel.

FINANCIEEL HERSTEL:

➲ **Ga na of de hoofdregel of de uitzondering van Bouwsteen E van toepassing is.**

FINANCIEEL HERSTEL	
HOOFDREGEL	Doorgaans is dit de datum waarop de CWS verwacht dat UHT uiterlijk een beschikking zal geven. Hou hiervoor acht weken aan na de datum van aanbieding van het advies aan de commissie. Rond af op de eerste dag van de eerstvolgende maand na die acht weken.
AFWIJKINGEN	De CWS kan onder bepaalde omstandigheden een lagere vergoeding adviseren, wat door de CWS in het advies wordt uitgelegd. Denk hierbij aan de volgende gevallen: Er zijn globaal 3 afwijkingen van de hoofdregel van Bouwsteen E: 1. ***Eerder financieel herstel door de BD/T*** Wanneer de BD/T het vooringenomen handelen ongedaan heeft gemaakt en de ouder alsnog de kinderopvangtoeslag ontving waar die recht op had. Dit gebeurt via een (ambtshalve) herziening (al dan niet na een bezwaarprocedure). **2.** ***Eerder financieel herstel door UHT*** Wanneer de CWS in het advies tot de conclusie komt dat de compensatie door UHT in financiële zin afdoende is geweest.

3. ***Overige uitzonderingen***
   Er is beleids- en beoordelingsruimte om van de hoofdregel af te wijken. Er kan zowel worden afgeweken van de periode als een vast bedrag worden geadviseerd.

De uitzonderingen worden hierna toegelicht. Bij uitzondering 1 en 2 gaat het erom dat al eerder herstel aan de ouder is geboden, waardoor de kinderopvangtoeslagschuld niet meer boven het hoofd van de ouder hing en de ouder niet meer bang hoefde te zijn dat die nog iets moest terugbetalen.

SCHEMATISCHE WEERGAVE AFWIJKINGEN

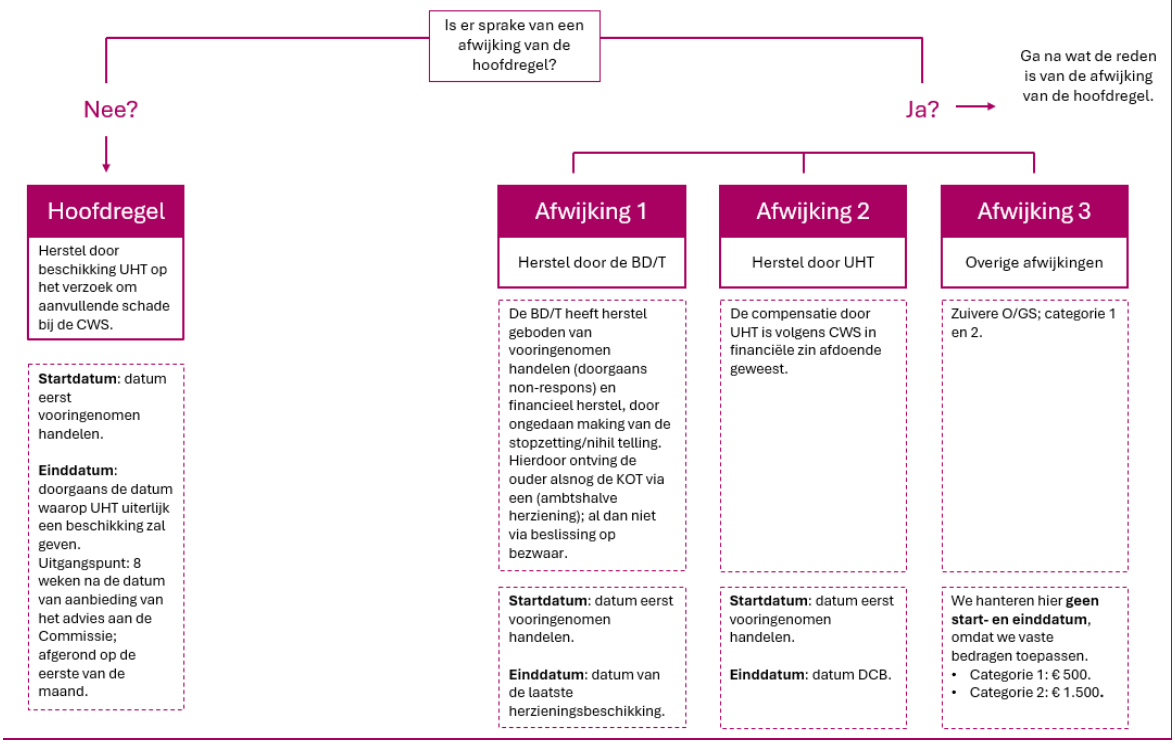

AFWIJKING 1 - EERDER FINANCIEEL HERSTEL DOOR DE BD/T

➲ **Ga na of er eerder financieel herstel aan de ouder is geboden door de BD/T.**

Let op! Het gaat hier om een handeling van de BD/T. Kwijtschelding via schuldsaneringstrajecten (zoals MSNP, WSNP) en/of afbetaling door de ouder van de schuld door de terugvordering vallen hier dus niet onder.

Bij herstel van het vooringenomen handelen door de BD/T via financieel herstel spelen 2 elementen een rol:

1. ***Is er sprake van herstel van het vooringenomen handelen door de BD/T***
   De BD/T heeft na het vooringenomen handelen alsnog de juiste procedure gevolgd in verband met de toekenning van de kinderopvangtoeslag, waardoor er daarna geen onterechte kinderopvangtoeslagschuld meer boven het hoofd van de ouder hangt. Dit is doorgaans het geval bij non-respons.

➲ Let op! Dit geldt dus in beginsel niet voor de gevallen: CAF-11 (vergelijkbaar) onderzoek, compensatie vanwege hardheid van het stelsel, de zuivere O/GS gevallen, problemen met de KOI (niet LRK-geregistreerd) of GOB (geen VOG).

2. ***Is er sprake van financieel herstel door de BD/T***
   De BD/T heeft na het vooringenomen handelen via een definitieve beschikking alsnog de bedragen aan kinderopvangtoeslag aan de ouder toegekend, waar de ouder recht op had.

Dit leidt tot de volgende cumulatieve criteria:

	CRITERIA HERSTEL DOOR DE BD/T	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
1.	**Volgens de beoordeling van UHT is er sprake van compensatie vanwege vooringenomenheid, doordat niet met zekerheid is te zeggen of de BD/T voldoende heeft uitgevraagd.**	🗋 Informatie- en beoordelingsformulier UHT (B14) ➲ Zie de beoordeling per toeslagjaar.
2.	**De ouder heeft na de beschikking/handeling van de onterechte verlaging alsnog de benodigde informatie (bijvoorbeeld jaaropgave KOI) aangeleverd, waardoor de BD/T het recht op kinderopvangtoeslag alsnog aan de hand van die gegevens heeft vastgesteld.** ➲ Let op! Het gaat hier om door de ouder aangeleverde gegevens. Niet door de KOI/het GOB aangeleverde gegevens.	Idem
3.	**De kinderopvangtoeslag is naar aanleiding van de nagezonden gegevens na de stopzetting/nihilstelling herzien,** - **Bij beslissing op bezwaar.** - **Bij een beschikking tot (ambtshalve) herziening.**	Idem
4.	**De ouder heeft door bovengenoemde beschikking alsnog alle kinderopvangtoeslag gekregen waar de ouder recht op had.** ➲ Let op! Dit kan gaan om hetzelfde (voorschot)bedrag als eerder is vastgesteld, maar het kan ook gaan om een vermindering of verhoging van de kinderopvangtoeslag. ➲ Let op! Als er na de herzieningsbeschikking is hersteld en er alsnog een terugvordering openstaat, beschouwen we die vanaf dat moment als een terechte terugvordering. Vanaf dat moment hing er voor alle toeslagjaren samengenomen dus geen onterechte kinderopvangtoeslagschuld boven het hoofd van de ouder en hoefde de ouder niet meer bang te zijn dat die voor de eerdere onterechte schuld nog iets moest terugbetalen. De ouder werd	🗋 Definitieve compensatiebeschikking, bijlage ➲ Zie de regel: *'Verschil met laatst vastgestelde beschikking kinderopvangtoeslag'*: dit is het bedrag waar de ouder recht op had. 🗋 Informatie- en beoordelingsformulier UHT (B14) ➲ Zie de beoordeling per toeslagjaar.

	hierdoor niet langer geconfronteerd met onterechte terug- en invorderingen. De laatste herzieningsbeschikking is het moment van herstel.	
5.	**De ouder heeft direct geen financieel nadeel meer door de invordering.** ➲ Let op! Dat er herstel heeft plaatsgevonden betekent niet dat de ouder voor de datum van herstel geen financieel nadeel heeft ondervonden door de KOT-problematiek. ↳ Check daarom aan de hand van onderstaand stappenplan wat het financiële verloop is van de invorderingen vóór en ná de datum van herstel. Ga na: - Welk bedrag tijdelijk onterecht uit het vermogen van de ouder is geweest? - Wat het financieel nadeel is door de invordering? - Wanneer de schade van de ouder is ontstaan; is dat vóór of ná herstel? Zie in onderstaand stappenplan het voorbeeld over de uitbetaling van het bedrag dat in de tussentijd al te veel was ingevorderd.	🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)

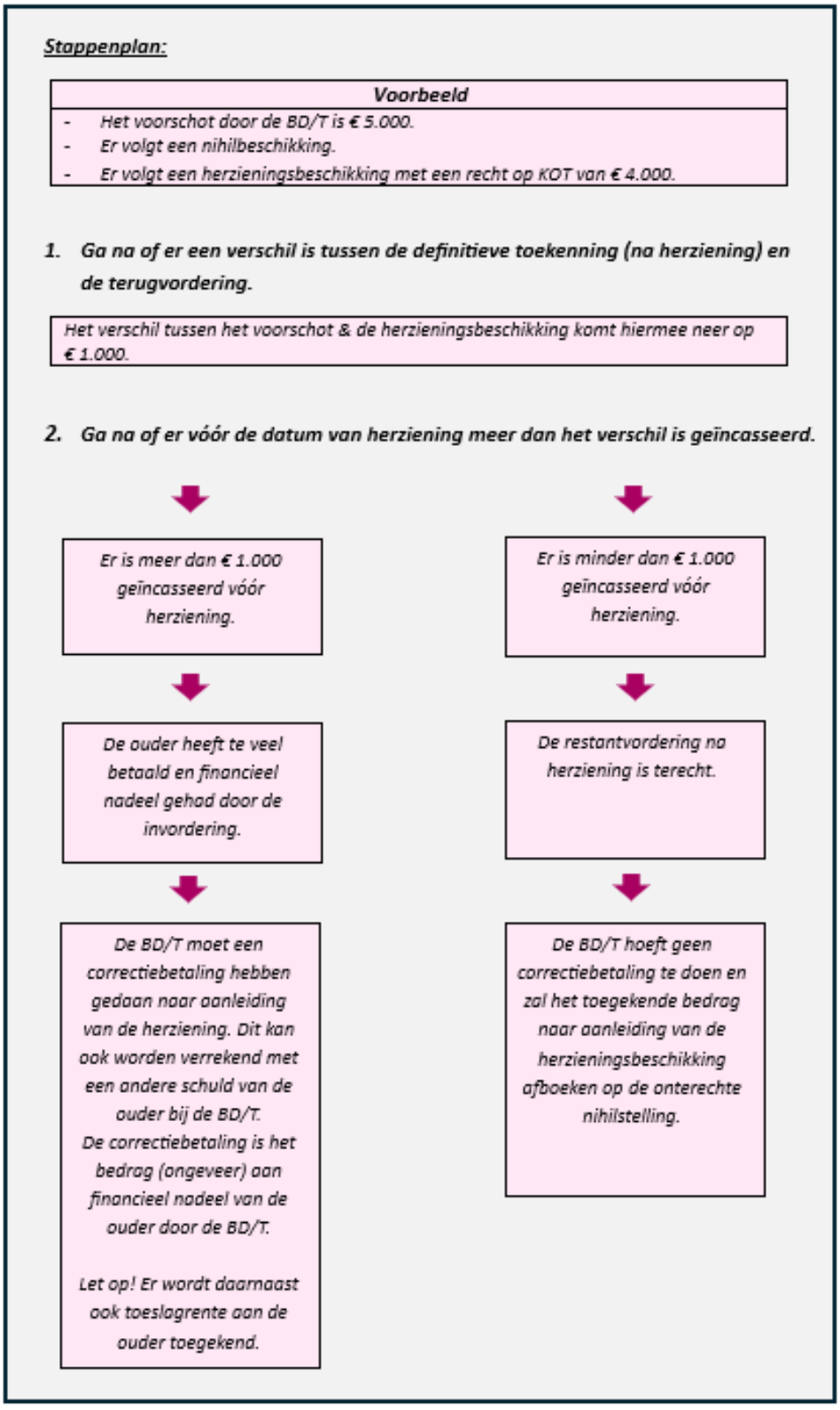

Is aan alle criteria voldaan, dan nemen we aan:

- dat de ouder vanaf dat moment niet langer werd geconfronteerd met onterechte terug- en invorderingen voor de toeslagjaren waarvoor de KOT-problematiek speelde en
- dat de ouder wist waar die aan toe was, doordat er geen kinderopvangtoeslagschuld in verband met de onterechte terugvordering meer boven zijn/haar hoofd hing.

De periode voor Bouwsteen E stopt dan per datum herzieningsbeschikking. Er kan wel een 'doorwerk-effect' zijn van overige KOT-gerelateerde materiële schadeposten die zijn aangevangen vóór de datum van (financieel) herstel. Zie hierover het onderdeel 'Samenhang'.

AFWIJKING 2 – EERDER FINANCIEEL HERSTEL DOOR UHT

Hier gaat het erom dat de CWS in het advies tot de conclusie komt dat de compensatie door UHT in financiële zin afdoende is geweest.

Is afwijking 1 niet van toepassing, ga dan na of je tot een advies tot aanvullende schadevergoeding komt als je voor Bouwsteen E de periode vanaf de datum van vooringenomen handelen tot datum DCB aanhoudt. Is dit niet zo, dan is het uitgangspunt dat we de datum DCB als einddatum aanhouden.

AFWIJKING 3 – OVERIGE AFWIJKINGEN

De meest voorkomende gevallen zijn de O/GS tegemoetkoming toeslagjaren:

Dit betreft in ieder geval de O/GS categorie 1 en categorie 2 dossiers.

- *Bij een categorie 1 dossier hanteren we een eenmalige vergoeding van **€ 500**.*
  Omdat de ouder meer aflossingscapaciteit had dan de totale terugvordering.
- *Bij een categorie 2 dossier hanteren we een eenmalige vergoeding van **€ 1.500**.*
  De gedachte hierachter is dat de ouder meer aflossingscapaciteit had dan wat is betaald aan de BD/T, maar minder dan de totale terugvordering. De ouder had dus onterecht geen PBR gekregen.

Bij categorie 3 dossiers wordt de standaardtoepassing gehanteerd.

Als datum van het eerst vooringenomen handelen wordt de eerste invordering of datum van de onterechte O/GS kwalificatie gehanteerd. We kiezen hier voor de vroegste datum.

SCHADEBEGROTING:

➲ **Maak voor het bepalen van de juiste bedragen gebruik van de meest actuele ISV-sheet. Zie de invulinstructies hieronder.**

Vul bij Bouwsteen E de juiste gegevens in om tot het schadevergoedingsbedrag te komen.

Bedrag schadevergoeding

Voor elk (deel van een) half jaar wordt een bedrag van € 500 toegekend, gerekend vanaf het eerste moment van vooringenomen handelen tot de einddatum. Een vergoeding voor dit immateriële leed kan eenmalig per huishouden worden toegekend. Voor O/GS 1 en 2 categorieën geldt een afwijkend bedrag. Zie hierboven bij 'afwijking 3'.

Invulinstructies ISV-SHEET:

	ISV-SHEET	**TE RAADPLEGEN INFORMATIE**
STARTDATUM	Vul de datum in waarop volgens UHT de KOT-problematiek begon. Het gaat om het eerste moment van vooringenomen handelen. Dit staat in de KOT-samenvatting.	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek 🗋 Definitieve compensatiebeschikking (inclusief bijlagen)

	Je kan dit controleren in de uitleg van de DCB, onder het kopje 'vergoeding immateriële schade'. Dit is de formele startdatum.	
EINDDATUM	Vul de datum van het financieel herstel in.	-
INDIVIDUELE VERGOEDING	Vul dit in bij O/GS dossiers categorie 1 en 2.	-

MOTIVERING:

Invulinstructies Format:

➲ Maak aan de hand van de feitelijke situatie een keuze of de hoofdregel of afwijking van toepassing is.

➲ Neem de data, het schadevergoedingsbedrag en het aantal halve jaren uit de ISV-sheet over.

Pas je de hoofdregel toe, dan hoef je dit niet extra te motiveren. Dit doe je wel als je afwijkt van de hoofdregel.

SAMENHANG:

Samenhang andere schadeposten

- Adviseer je om een bedrag toe te kennen voor deze Bouwsteen, ga dan na hoe dit voor wat betreft de periode (einddatum herstel Bouwsteen E) samenhangt met overige immateriële schadeposten en/of materiële schadeposten.
- Kom je tot de conclusie dat de BD/T financieel herstel heeft geboden, ga dan na in hoeverre na dat moment nog materiële of immateriële schade kan zijn ontstaan.

Doorwerk-effect

Let ook op het ‘doorwerk-effect’. Bijvoorbeeld wanneer materiële schadeposten zoals VVO en inkomensschade zijn aangevangen vóór de datum van (financieel) herstel en de KOT-gerelateerde schade volgens de ouder doorloopt ná de datum van (financieel) herstel.

3.2 Werkinstructie schadepost Vervangende opvangkosten

Versiedatum : 01-06-2026

Versienummer : 1.0

Documenteigenaar : Kwaliteit en Beleid

Normenkader

- **Geldend beleid:** 'De werkwijze en het schadekader van de Commissie Werkelijke Schade', paragraaf 3.1: vervangende opvangkosten.[4]

CUMULATIEVE TOEPASSINGSVOORWAARDEN BELEID VERVANGENDE OPVANGKOSTEN	
1.	De ouder zou, als hij gebruik had gemaakt van reguliere opvang, recht hebben gehad op kinderopvangtoeslag.
2.	De problemen met de kinderopvangtoeslag vormen de (belangrijkste) reden dat de ouder geen gebruik heeft gemaakt van dit recht.
3.	De ouder heeft in plaats daarvan feitelijk gebruik gemaakt van vervangende opvangkosten (VVO).
4.	De ouder is voor deze periode nog niet gecompenseerd via de definitieve compensatiebeschikking (DCB).

Toelichting

VVO is aan te merken als informele opvang door derden (familie, buren, kennissen). Daarnaast kan ook reguliere opvang waarvoor geen KOT is aangevraagd worden beschouwd als VVO.
Soms geldt dit ook voor opvang door de ouder zelf. Dit geldt voor de ouder die hetzelfde aantal uren is blijven werken, maar de werktijden anders heeft vormgegeven om (deels) zelf te kunnen oppassen. Dit geldt niet wanneer de ouder minder is gaan werken om zelf op te passen (dat valt onder inkomensschade en vormt geen VVO.

[4] **Vervangen notities:**
- Leidraad toetsingskader werkelijke schade 2.0: paragraaf 4.1.1 – Vervangende opvangkosten.
- Notitie CWS: Vervangende opvangkosten (ongedateerd).

Stap-voor-stapbenadering verzoek Schadepost VVO

STAP 1
FEITENVERZAMELING EN -VORMING

ACTIE(S):

- ✓ Verzamel in het dossier alle relevante informatie m.b.t. de schadepost VVO.
- ✓ Beoordeel of het feitenrelaas volledig, logisch en aannemelijk is, zodat een feitencomplex ontstaat. Vraag indien nodig ontbrekende informatie op.

TOELICHTING FEITENVERZAMELING EN -VORMING:

➲ **Raadpleeg hiervoor de volgende stukken in de dossierinformatie van UHT.**

M-FILES	
🗀 **Verzoekformulier**	🗋 Verzoekformulier (inclusief eventueel onderbouwende stukken over de schadepost)
🗀 **Bewijslast**	🗋 Aanvraagoverzicht ouder en (ex-) partner(s)
	🗋 Gezinssamenstelling
	🗋 Inkomensgegevens ouder en (ex-) partner(s)
	🗋 Beschikkingsoverzicht
	🗋 Informatie- en beoordelingsformulier UHT (B14)
	🗋 Definitieve compensatiebeschikking (inclusief bijlagen)
🗀 **Samenvatting UHT**	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek

➲ **Beantwoord aan de hand van de stukken zoveel mogelijk W-vragen over de VVO.**

W-VRAGEN	
Wie	Wie heeft de VVO verzorgd?
Wanneer	Wanneer heeft de VVO plaatsgevonden (periode)?
Waarom	Waarom heeft de ouder de opvang anders moeten regelen? Bijv. - De ouder kreeg geen kinderopvangtoeslag meer. - De ouder durfde/wilde geen kinderopvangtoeslag meer aanvragen.
Waarom	Waarom had de ouder behoefte aan VVO? Bijv. De ouder en de eventuele (ex)partner(s): - werkte(n), - studeerde(n), - volgde(n) een inburgeringscursus bij een gecertificeerde instelling. - volgde(n) een re-integratietraject tijdens een uitkering.
Waarvoor	Voor welke kinderen heeft VVO plaatsgevonden?
Wat	Tegen welke voorwaarden vond de VVO plaats (bijvoorbeeld vergoeding opvang)?
Hoe	Hoe heeft de VVO plaatsgevonden? - Hoeveel uur/dagen in de week. - Betaald (per uur/week/maand etc.) of onbetaald.

STAP 2
FEITENANALYSE

ACTIE(S):

✓ Orden en beschrijf de relevante feiten m.b.t. de schadepost VVO in een overzichtelijk geheel ter voorbereiding van de juridische analyse.

TOELICHTING FEITENANALYSE:

➲ **Maak een analyse op basis van het verzoek.**

VRAGEN	STUKKEN
Waar richt het verzoek van de ouder zich op en op welke periode?	🗋 Verzoekschrift ouder

➲ **Maak een eigen analyse op basis van het dossier m.b.t. de periode waarop het verzoek zich richt.**

VRAGEN	STUKKEN
Hoe oud waren de kinderen in de periode van de VVO?	🗋 Gezinssamenstelling
Werkte de ouder in de periode van de VVO?	🗋 Inkomensgegevens ouder en (ex)partner(s)
Ontving de ouder kinderopvangtoeslag voor reguliere opvang in de periode dat de VVO plaatsvond?	🗋 Aanvraagoverzicht ouder en (ex)partner(s) 🗋 Beschikkingsoverzicht 🗋 Informatie- en beoordelingsformulier UHT (B14)
Ontving de ouder een compensatie via de DCB voor deze periode?	🗋 Definitieve compensatiebeschikking (inclusief bijlagen)

➲ **Ga na hoe de door de ouder genoemde feiten in het verzoekschrift zich verhouden tot de feiten in de dossierinformatie van UHT.**

STAP 3
JURIDISCHE ANALYSE (INCL. SCHADEVASTSTELLING)

ACTIE(S):

- ✓ Toets de geordende feiten aan het geldende beleid.
- ✓ Beoordeel het causaal verband tussen de reden van de ouder om geen gebruik te maken van het recht op kinderopvangtoeslag en de KOT-problematiek. Ga na of er samenhangende schadeposten zijn.

TOELICHTING JURIDISCHE ANALYSE:

➲ **Toets of is voldaan aan de cumulatieve toepassingsvoorwaarden in het kader van het geldend beleid.**

CUMULATIEVE VOORWAARDEN BELEID VVO	
1.	De ouder zou, als hij/zij gebruik had gemaakt van reguliere opvang, recht hebben gehad op kinderopvangtoeslag.
2.	De problemen met de kinderopvangtoeslag vormen de (belangrijkste) reden dat de ouder geen gebruik heeft gemaakt van dit recht.
3.	De ouder heeft in plaats daarvan feitelijk gebruik gemaakt van VVO.
4.	De ouder is voor deze periode nog niet gecompenseerd via de DCB.

Ad 1)

➲ **Controleer of ten tijde van de VVO aan de volgende voorwaarden voor het recht op KOT werd voldaan; doe dit voor de hele periode waarvoor de ouder een vergoeding vraagt voor VVO.**

Beoordeel de voorwaarden voor het recht op KOT niet op zichzelf, maar in het licht van de feitelijke behoefte van de ouder destijds aan VVO.

VOORWAARDEN RECHT OP KOT		TOEPASSING CWS I.V.M. BEHOEFTE VVO
1.	De ouder -en de eventuele toeslagpartner(s) ten tijde van de VVO- behoorden tot een doelgroep voor de kinderopvang, door: - het hebben van inkomen uit onderneming of loondienst;[5] - het volgen van een studie of inburgeringstraject; - het volgen van een re-integratietraject tijdens een uitkering. Hiervoor geldt in beginsel een uitlooptraject van drie maanden na het stoppen met werken / het traject.	*Uitgangspunt uitlooptraject* Er is tijdens het uitlooptraject doorgaans geen VVO noodzakelijk, omdat de ouder in deze periode juist zelf de kinderen kon opvangen. *Uitgangspunt Re-integratietraject* Een ouder die een uitkering (bijvoorbeeld ZW, WW, Bijstand) ontvangt, heeft in principe alleen recht op KOT als hij daarnaast een re-integratietraject volgt. Het gaat daarbij om specifieke, tijdelijke trajecten die aan een aantal voorwaarden moeten voldoen. Denk bijvoorbeeld aan: a. Werkzaamheden (met behoud van uitkering) voor een werkvoorziening van de gemeente; b. Een sollicitatie- of andersoortige training / opleiding in opdracht van de gemeente of het UWV. Het enkele feit dat een ouder bijvoorbeeld op zoek is naar werk

[5] waarover in Nederland inkomstenbelasting werd betaald.

		en actief solliciteert, kwalificeert niet als een re-integratietraject. Als uitgangspunt nemen wij daarom aan dat een ouder gedurende de periode waarin hij een dergelijke uitkering ontvangt, géén recht heeft op KOT. Als een ouder aangeeft dat sprake was van een re-integratietraject (en dus van een recht op KOT) mag worden verwacht dat dit nader wordt toegelicht en onderbouwd.
2.	Ten minste één kind van de ouder ging in de periode van de VVO nog niet naar de middelbare school.	*Uitgangspunt:* een kind gaat naar de middelbare school in het eerste nieuwe schooljaar na de twaalfde verjaardag. We nemen hierbij september als peildatum voor het einde van de periode voor de berekening. Dit kan anders zijn, bijvoorbeeld omdat een kind op de basisschool een jaar is blijven zitten.
3.	De ouder en kind woonden ten tijde van de VVO op hetzelfde adres en stonden daar ingeschreven.	*Uitgangspunt:* het kind voor wie VVO werd geregeld behoorde destijds tot het huishouden van de ouder die een vergoeding voor VVO aanvraagt. Let op! Wonen in het buitenland sluit het recht op kinderopvangtoeslag niet altijd uit.

Als aan één van deze voorwaarde niet wordt voldaan (bijvoorbeeld door ziekte of werkloosheid zonder een re-integratietraject), zou er in principe sowieso geen recht op KOT hebben bestaan en is er dus geen causaal verband met het vooringenomen handelen van de BD/T.[6]

Ad 2)

➲ **Toets het causaal verband tussen de KOT-problematiek en het niet langer gebruik maken van het recht op kinderopvangtoeslag door de ouder.**

UITGANGSPUNT EN CONTRA-INIDCATIES	
Uitgangspunt	'Ja, tenzij': we nemen aan dat er een causaal verband bestaat tussen de KOT-problematiek en het niet langer gebruikmaken van KOT, tenzij sprake is van een contra-indicatie. Bij geen contra-indicaties gaan we ervan uit dat de ouder die wel voor KOT in aanmerking kwam, vanwege het vooringenomen handelen van de BD/T geen KOT meer heeft aangevraagd.
Contra-indicaties (niet limitatief)	Zie hieronder voorbeelden van mogelijke redenen om aan te nemen dat de ouder in (een deel van) deze periode sowieso geen gebruik zou hebben gemaakt van KOT (dus dat het niet-aanvragen losstaat van de KOT-problematiek). ***Voorafgaand aan de start van de KOT-problematiek:*** 1. De ouder was voorafgaand aan de start van de KOT-problematiek al gestopt met het aanvragen van KOT. Het gewicht van deze contra-indicatie hangt af van de reden waarom de ouder destijds is gestopt.

[6] Bij ziekte tijdens een dienstverband bestaat wel recht op KOT, bij ziekte buiten een dienstverband bestaat in principe alleen recht op KOT met een WLZ-indicatie. Dit dient de ouder te onderbouwen.

	Aandachtspunt: is het (gelet op die reden) aannemelijk dat de ouder zonder de KOT-problematiek op een later moment alsnog weer KOT zou zijn gaan aanvragen? 2. De ouder heeft onafgebroken KOT aangevraagd, maar (de opvang was blijkens de beoordeling van UHT / het verhaal van de ouder) feitelijk al voor de start van de KOT-problematiek gestopt. 3. In het dossier is voorafgaand aan de KOT-problematiek al een patroon te zien waarbij de ouder op een bepaalde leeftijd van de kinderen stopt met opvang en KOT, bijvoorbeeld bij de overgang naar de basisschool. Voorbeelddossier: CWS2357. ***Na de start van de KOT-problematiek:*** 4. De ouder noemt zelf dat er een andere reden was om na de start van de KOT problematiek te stoppen met het aanvragen van KOT. Bijvoorbeeld de hoogte van de eigen bijdrage. 5. De ouder is na de start van de KOT-problematiek gestopt met het aanvragen van KOT, heeft daarna over een of meer jaren wel weer KOT aangevraagd en is vervolgens opnieuw gestopt. Voor deze tweede periode is dan sprake van een contra-indicatie. *Aandachtspunt*: wat maakt dat de ouder in de tussenliggende periode wel KOT heeft durven aanvragen en daarna opnieuw is gestopt? NB Een vastgestelde contra-indicaties is niet doorslaggevend. Het causaal verband kan ondanks die contra-indicatie toch aan de orde zijn.

Ad 3)

➲ **Beoordeel of het feit dat de ouder gebruik heeft gemaakt van VVO in plaats van reguliere opvang (waarvoor geen KOT is aangevraagd) aannemelijk is.**

Hiervoor geldt een lichte toets: wij volgen het verhaal van de ouder, tenzij sprake is van een contra-indicatie of het verhaal anderszins niet aannemelijk is.

Ad 4)

➲ **Beoordeel of de ouder over (een deel van) de betreffende periode waarover de ouder vergoeding van VVO vraagt al is gecompenseerd via de DCB en of er aanknopingspunten zijn dat de compensatie ontoereikend is geweest.**

UITGANGSPUNT EN UITZONDERINGEN BELEID VVO	
Uitgangspunt	Als de ouder over een bepaalde periode al is gecompenseerd, dan is daarmee ook de schade in verband met VVO al vergoed. De ouder heeft dan immers over deze periode met terugwerkende kracht alsnog KOT ontvangen.
Uitzonderingen	In de volgende gevallen is het niet op voorhand redelijk om een vergoeding af te wijzen met de motivering dat de ouder voor dit (kalender)jaar al compensatie heeft ontvangen. ***1. De compensatie ziet op een deel van het jaar en niet het hele jaar.*** Als de ouder de KOT halverwege een compensatiejaar zelf heeft stopgezet en/of vanaf dat moment geen reguliere opvang meer heeft afgenomen, dan wordt alleen voor het eerste halfjaar compensatie toegekend. De ouder kan dan

	voor het tweede half jaar, waarin door deze situatie "evident geen recht" was gebruik hebben gemaakt van VVO. 2. ***De ouder heeft in een compensatiejaar deels (beperkt) gebruik gemaakt van reguliere en deels van VVO.*** Als een ouder vanwege de KOT-problematiek veel minder KOT gaat aanvragen en vervolgens ook over dit jaar vooringenomen wordt behandeld, zal de ouder worden gecompenseerd op basis van het veel lagere jaarrecht.	

TOELICHTING SCHADEVASTSTELLING:

➲ **Bepaal per jaar waarvoor om een schadevergoeding voor VVO wordt gevraagd of de schade al dan niet juridisch vastgesteld kan worden.**

Als aan alle bovengenoemde voorwaarden in het beleid wordt voldaan, nemen wij aan dat de ouder schade heeft geleden. De ouder hoeft daarvoor dus niet aannemelijk te maken dat er daadwerkelijk kosten zijn gemaakt. Dit geldt niet als er contra-indicaties zijn.

SAMENHANG:

Samenhang andere schadeposten

Let op de samenhang met*:*

- (ISV) Bouwsteen D, 'Jaren kinderopvangtoeslag niet aangevraagd'
  In verband met de periode waarin de ouder geen kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd.
- (MSV) 'Verlies van (toekomstig) inkomen'
  Wanneer de ouder aangeeft dat hij / zij minder is gaan werken en/of gestopt is met de studie om zelf de kinderen op te vangen. Dit vormt geen VVO, maar mogelijk inkomensschade.

Als het aannemelijk is dat de ouder voor de VVO heeft betaald, heeft dit mogelijk invloed op de advisering over andere schadeposten vanwege het financiële nadeel.

Reiskosten in verband met VVO

Als de ouder vraagt om een vergoeding voor reiskosten in verband met VVO, komt de ouder hiervoor alleen in aanmerking als de reiskosten substantieel meer zijn dan de reiskosten naar de reguliere kinderopvang. Alleen de extra reiskosten kunnen in dat geval als een vorm van schade gekwalificeerd worden.

STAP 4
BEOORDELING (INCL. SCHADEBEGROTING)

ACTIE(S):

- ✓ Bepaal de hoogte van de schade.
- ✓ Weeg relevante argumenten en formuleer een goed gemotiveerd oordeel over het verzoek.

TOELICHTING SCHADEBEGROTING:

➲ **Ga na wat de schade is.**
Doe dit door vast te stellen:
1. Om welk bedrag wordt verzocht.
2. Over welke periode het gaat.
3. Voor hoeveel kinderen de VVO plaatsvond.

➲ **Begroot de hoogte van de vergoedbare schade volgens geldend beleid.**

Ad 1)
➲ **Verzocht bedrag: ga na om welk bedrag de ouder verzoekt en wat dit betekent voor de berekening van een vergoeding voor de VVO.**

UITGANGSPUNT BELEID	
VERZOEK 1: de ouder noemt geen bedrag.	➲ Berekening: Wij adviseren vaste bedragen bij een toewijzing. Wij berekenen de schade aan de hand van vaste bedragen per kalenderjaar: - € 3.000 voor een eerste kind. - € 1.200 voor een tweede kind. - € 600 per kind voor ieder opvolgend kind. Dit bedrag is inclusief wettelijke rente. Bij vaste bedragen is het niet relevant of de ouder daadwerkelijk voor de opvang heeft betaald. De ouder hoeft dit dus niet aannemelijk te maken.
VERZOEK 2: de ouder vraagt minder dan de vaste bedragen.	➲ Vaste bedragen: Wij adviseren vaste bedragen bij een toewijzing. Dit betekent het verzoek van de ouder niet wordt gevolgd, omdat dat in het nadeel van de ouder zou zijn.
VERZOEK 3: de ouder vraagt meer dan de vaste bedragen; een hogere vergoeding.	➲ Aannemelijkheidstoets: De ouder zal aannemelijk moeten maken dat er daadwerkelijk kosten zijn gemaakt en dat deze werkelijke kosten (inclusief wettelijke rente) hoger zijn dan (het totaalbedrag op basis van) de vaste bedragen. Voor dat meerdere geldt bovendien een redelijkheidstoets. Betrek hierbij ook de bekende feiten over de financiële situatie van de ouder. Past daar bijvoorbeeld het betalen van een hogere vergoeding niet bij, dan mag meer onderbouwing worden verwacht. *Aandachtspunten*: hoe kwam de ouder aan het geld om deze bedragen te betalen (en hoe verhoudt dat zich tot een eventueel standpunt over financiële moeilijkheden, inkomensschade, etc.)? Zijn er onderbouwende stukken beschikbaar (zoals bankafschriften van girale overboekingen / contante geldopnamen)? ➲ Redelijkheidstoets: Als aannemelijk is dat de door de ouder genoemde bedragen daadwerkelijk zijn betaald, is de vervolgvraag of het ook redelijk was om

	deze hogere bedragen te betalen. Daarbij is onder meer van belang welk uurtarief de ouder heeft betaald. Berekening. 1) Ga na hoeveel uur VVO aannemelijk is geworden? Let op vakanties e.d.; vuistregel is 46 weken per jaar. Bij gelijkblijvend inkomen kan eventueel worden aangesloten bij het aantal uren waarvoor in het laatste 'normale toeslagjaar' KOT is aangevraagd en toegekend. 2) Reken op basis daarvan het door de ouder betaalde bedrag om naar een uurtarief. Uurtarieven die in ieder geval redelijk zijn: € 5 voor een eerste kind, € 2 voor een tweede kind en € 1 voor ieder opvolgend kind.

Ad 2)

➲ **Periode schadebegroting: ga na of het redelijk is om het niet meer aanvragen van KOT gedurende de gehele periode toe te schrijven aan de BD/T?**

Ook hier geldt dat je dit doet voor de hele periode waarvoor de ouder een vergoeding vraagt voor VVO.

UITGANGSPUNT GELDEND BELEID
Reken in beginsel toe aan het vooringenomen handelen van de BD/T. Ook als de ouder over een langere periode is gestopt met het aanvragen van KOT. Het uiterste moment is de datum van de DCB. Tenzij de ouder eerder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor het recht op KOT. Rond de periode van de schade af op halve kalenderjaren.

- Meerdere losse periodes in één kalenderjaar worden bij elkaar opgeteld (en vervolgens afgerond).
- < 6 maanden is een half jaar.
- 6 maanden of meer is een heel jaar.
- December van het ene jaar en januari van het volgende jaar is twee halve kalenderjaren.

Ad 3)

➲ **Hoeveelheid kinderen: let op eventuele einddata in verband met kinderen die naar de middelbare school gaan.**

TOELICHTING BEOORDELING:

➲ Stel vast welk inhoudelijk oordeel hieruit volgt.

STAP 5 MOTIVERING
ACTIE(S):
✓ Zorg ervoor dat het advies over deze schadepost volledig gemotiveerd is. Verwerk het gemotiveerd oordeel in het adviesformat.
TOELICHTING MOTIVERING:
➲ Maak bij de motivering van het advies gebruik van het geldend adviesformat – onderdeel vervangende opvangkosten. Vindplaats: M-Files. Verwerk hierin het gemotiveerd oordeel.

3.3 Werkinstructie schadepost Medische kosten – bestuursrechtelijke premie

Versiedatum : 1-6-2026
Versienummer : 1.0
Documenteigenaar : Kwaliteit en Beleid

Normenkader

- **Geldend beleid**: 'De werkwijze en het schadekader van de Commissie Werkelijke Schade', paragraaf 3.10: medische kosten – bestuursrechtelijke premie.[7]

CUMULATIEVE TOEPASSINGSVOORWAARDEN BELEID	
1.	De ouder is aangemeld bij het CAK als wanbetaler.
2.	De ouder heeft uiteindelijk meer bestuursrechtelijke premie betaald dan hij/zij had moeten betalen aan reguliere zorgpremie.
3.	Het is aannemelijk dat de problemen met de kinderopvangtoeslag een (substantieel) aandeel hebben gehad dat het CAK bestuursrechtelijke premies vorderde van de ouder.

Toelichting

De CWS kan een vergoeding adviseren voor schade die door de ouder is geleden door betaling van de bestuursrechtelijke zorgpremie.

Als een achterstand ontstaat in de betaling van zorgpremies worden verzekerden als wanbetaler aangemeld bij het CAK op grond van de *Zorgverzekeringswet* en de *Wet structurele maatregelen wanbetalers zorgverzekering.* Het CAK int in die gevallen bestuurlijke premies. De bestuursrechtelijke premie bestaat uit een gemiddelde reguliere zorgpremie met een verhoging.

Regelmatig geven ouders aan dat zij door de problemen met de kinderopvangtoeslag hun ziektekostenpremie niet meer konden betalen en om deze reden door hun zorgverzekeraar als wanbetaler zijn aangemeld bij het CAK.

[7] **Vervangen notities:**
- Leidraad toetsingskader werkelijke schade 2.0: paragraaf 4.1.8 – Bestuursrechtelijke premie zorgverzekering.
- Notitie CWS: Bestuursrechtelijke premie zorgverzekering, d.d. 9 maart 2022 (definitief 8 april 2022, aanvulling 5 september 2022, aanvulling 26 maart 2024).

Stap-voor-stapbenadering verzoek Schadepost Bestuursrechtelijke premie

STAP 1
FEITENVERZAMELING EN -VORMING

ACTIE(S):

- ✓ Verzamel in het dossier alle relevante informatie m.b.t. de schadepost Bestuursrechtelijke premie.
- ✓ Beoordeel of het feitenrelaas volledig, logisch en aannemelijk is, zodat een feitencomplex ontstaat. Vraag indien nodig ontbrekende informatie op.

TOELICHTING FEITENVERZAMELING EN -VORMING:

➲ **Raadpleeg hiervoor de volgende stukken in het dossier.**

M-FILES	
🗀 **Verzoekformulier**	🗋 Verzoekformulier (inclusief eventueel onderbouwende stukken over de schadepost)
🗀 **Bewijslast**	🗋 Betaal en verrekenoverzicht (LIC)
🗀 **Samenvatting UHT**	🗋 Kinderopvangtoeslagproblematiek

➲ **Vul het dossier aan met ontbrekende informatie.**

Vraag in een zo vroeg mogelijk stadium via Regie (per een e-mail) bij het CAK informatie op over de aanmelding van de ouder bij het CAK.

INFORMATIE CAK	
1.	Ga na of de ouder als wanbetaler aangemeld is (geweest) bij het CAK.
2.	Vraag een overzicht (hierna: CAK-overzicht) op over: (1) de in rekening gebrachte bestuursrechtelijke premie. (2) de geïncasseerde bestuursrechtelijke premie. Zie ter illustratie drie van deze overzichten in het onderdeel ‘praktijkvoorbeelden’.

STAP 2
FEITENANALYSE

ACTIE(S):

✓ Orden de relevante feiten m.b.t. de schadepost Bestuursrechtelijke premie in een overzichtelijk geheel ter voorbereiding van de juridische analyse.

TOELICHTING FEITENANALYSE:

➲ **Maak een analyse op basis van de door de ouder verkregen informatie.**

VRAGEN	STUKKEN
Waaruit blijkt dat de ouder om een vergoeding van de kosten in verband met de betaling van bestuursrechtelijke premies vraagt?	🗋 Verzoekschrift ouder 🗋 Gespreksverslag

➲ **Maak een eigen analyse op basis van het dossier.**

VRAGEN	STUKKEN
Over welke periode is de ouder bij het CAK aangemeld (hierna: de CAK-periode) en zijn er bestuursrechtelijke premies geïnd door het CAK?	🗋 Informatie aanmelding ouder CAK (via regie)
Welk financieel nadeel heeft de ouder ondervonden door de KOT-problematiek? Van belang is of de ouder door de KOT-problematiek in de betreffende periode financieel nadeel ondervond doordat hij/zij substantieel in zijn/haar bestedingsinkomen is aangetast (hierna: de KOT-periode). Bijvoorbeeld door: 'misgelopen KOT' terwijl de kinderopvang doorliep, substantiële invorderingen en/of gevolgschulden daarvan. Denk hierbij ook aan gevolgschades zoals kosten van de ouder door vervangende opvangkosten of inkomensschade door de KOT-problematiek.[8]	🗋 Samenvatting UHT – Kinderopvangtoeslagproblematiek 🗋 Betaal- en verrekenoverzicht KOT Gevolgschades: 🗋 Verzoekschrift ouder 🗋 Gespreksverslag

➲ **Ga na hoe de door de ouder genoemde feiten zich verhouden tot de feiten in de dossierinformatie van UHT.**

[8] De analyse van de omvang van de KOT-problematiek wordt nader uitgewerkt in een aparte werkinstructie.

STAP 3
JURIDISCHE ANALYSE (INCL. SCHADEVASTSTELLING)

ACTIE(S):

- ✓ Toets de geordende feiten aan het geldende beleid.
- ✓ Beoordeel het causaal verband tussen de schade vanwege de bestuursrechtelijke premie en de KOT-problematiek.
- ✓ Ga na of er samenhangende schadeposten zijn.

TOELICHTING JURIDISCHE ANALYSE:

➲ **Toets of is voldaan aan de cumulatieve toepassingsvoorwaarden in het kader van het geldend beleid.**

CUMULATIEVE VOORWAARDEN BELEID MEDISCHE KOSTEN	
1.	De ouder is aangemeld bij de Stichting Centraal Administratie Kantoor AWBZ (het CAK) als wanbetaler.
2.	De ouder heeft uiteindelijk meer bestuursrechtelijke premies betaald dan hij/zij had moeten betalen aan reguliere zorgpremies.
3.	Het is aannemelijk dat de KOT-problematiek een (substantieel) aandeel heeft gehad dat het CAK bestuursrechtelijke premies vorderde van de ouder.

Ad 1)

➲ **Ga o.b.v. het CAK-overzicht na hoe de CAK-periode zich verhoudt tot de KOT-periode.**

VRAGEN	**STUKKEN**
In hoeverre vielen de CAK-periode en de KOT-periode samen? Ten aanzien van de tijdlijn is van belang dat een aanmelding als wanbetaler bij het CAK pas plaatsvond bij een betalingsachterstand (bij de zorgverzekeraar) van minimaal 6 maanden.	🗋 Informatie aanmelding ouder CAK (via regie)

Ad 2)

➲ **Ga o.b.v. het CAK-overzicht na of de ouder gedurende de CAK-periode en de KOT-periode extra medische kosten heeft gemaakt, doordat zij door de bestuursrechtelijke premie uiteindelijk meer heeft betaald dan hij/zij had moeten betalen aan reguliere zorgpremie.**

AANMELDING CAK	
1.	Ga aan de hand van het CAK-overzicht na hoeveel bestuursrechtelijke premie er in totaal in rekening is gebracht. ↳ Dat is de optelsom van de subtotalen van de drie kolommen ‘verschuldigd’ (via **inkomen** plus **CJIB deelpremie** plus **CJIB volledige premie**). In dit bedrag is zowel de reguliere zorgpremie als de bestuursrechtelijke premie verwerkt.
2.	Ga aan de hand van het CAK-overzicht na hoeveel van de totaal in rekening gebrachte bestuursrechtelijke premie daadwerkelijk door de ouder is betaald / bij de ouder is ingevorderd. ↳ Dat is de optelsom van de subtotalen van de drie kolommen ‘betaald’. (via **inkomen** plus **CJIB deelpremie** plus **CJIB volledige premie).**

Ad 3)

➲ **Onderzoek het causale verband tussen de KOT-problematiek en het niet kunnen betalen van de reguliere zorgpremie door de ouder.**

INVLOED KOT-PROBLEMATIEK	
1.	Ga na of het aannemelijk is dat de ouder door de KOT-problematiek de reguliere zorgpremie niet meer kon betalen.

UITGANGSPUNT EN CONTRA-INDICATIES	
Uitgangspunt	De CWS kan adviseren de schade te vergoeden. Voor vergoeding moet het allereerst aannemelijk zijn dat de ouder door de KOT-problematiek de reguliere zorgpremie (een langere periode) niet meer kon betalen. Dit gezien het financieel nadeel dat de ouder heeft ondervonden door de KOT-problematiek.

TOELICHTING SCHADEVASTSTELLING:

De CWS kan een vergoeding adviseren voor schade die is geleden door betaling van de bestuursrechtelijke premie. De schade bestaat uit het totaalbedrag dat de ouder méér heeft betaald dan hij/zij had moeten betalen aan reguliere zorgpremie. Om de schadevaststelling eenvoudig te houden, werken wij met een standaardpercentage van 75% van het in totaal bij de ouder in rekening gebrachte bedrag door het CAK.[9]

Als de ouder minder dan 75% heeft betaald, dan is er geen schade. Als het bedrag dat de ouder daadwerkelijk heeft voldaan méér is dan 75% van het bedrag dat bij de ouder in rekening is gebracht, nemen wij aan dat er sprake is van schade en dat de ouder méér heeft moeten betalen dan de reguliere zorgpremie. De schade bestaat dan uit het verschil van het bedrag dat de ouder daadwerkelijk heeft betaald en 75% van het totaal gevorderde. Zie ter illustratie onderdeel praktijkvoorbeelden voorbeeld 1, 2 en 3.

SAMENHANGENDE SCHADEPOSTEN:

Let op de samenhang met Bouwsteen A – Factor Beslag / loonvordering, wanneer de bestuursrechtelijke premie wordt betaald door inhouding op het inkomen door het CAK / CJIB.

[9] Dit percentage is gebaseerd op een historische analyse van de hoogte van bestuursrechtelijke premie. Gemiddeld geldt voor de periode 2009 t/m 2024 dat de basispremie ongeveer 75% bedraagt van de bestuursrechtelijke premie.

STAP 4
BEOORDELING (INCL. SCHADEBEGROTING)

ACTIE(S):

- ✓ Bepaal de hoogte van de schade.
- ✓ Weeg relevante argumenten en formuleer een goed gemotiveerd oordeel over het verzoek.

TOELICHTING SCHADEBEGROTING:

➲ Hoe verhoudt de KOT-problematiek zich tot de invorderingen die plaatsvonden door het CAK.

Causaliteit	Hoe verhoudt de KOT-periode zich met de CAK-periode? Kijk hierbij zowel naar de periode als het financiële nadeel van de ouder door de KOT-problematiek in verhouding met de door het CAK ingevorderde bedragen.[10]
Vergelijking Periode	➲ Ga bij schade na of de volledige CAK-periode in verband kan worden gebracht met de periode van de KOT-problematiek. *Situaties:* 1. *De CAK-periode valt feitelijk binnen de KOT-periode* We gaan uit van 100% causaliteit. De schade bestaat dan uit alles wat méér is dan die 75%. 2. *De CAK-periode is ruimer dan de KOT-periode, doordat de ouder al eerder bij het CAK was aangemeld* We rekenen als hoofdregel 50% van de schade toe aan de KOT-problematiek als de CAK-periode en de KOT-periode niet volledig samenvielen.[11]
Verhouding bedragen	Ga na of de bedragen die door het CAK in rekening zijn gebracht in verhouding staan met het financieel nadeel dat de ouder door de KOT-problematiek ondervond. Wees bij de beoordeling hiervan ruimhartig.
Wettelijke rente bij schade	Als er sprake is van schade, moet hierover wettelijke rente worden berekend. Als uitgangspunt is het daarbij het meest logisch om te kiezen voor een startdatum in het midden van de CAK-periode.[12]

TOELICHTING BEOORDELING:

➲ Stel vast welk inhoudelijk oordeel hieruit volgt.

[10] Twijfel je over de mate van verband tussen de KOT-periode en de CAK-periode, neem dan contact op met team Kwaliteit en Beleid.
[11] Hou er rekening mee dat de aanmelding bij het CAK minimaal 6 maanden na het eerste moment van het financieel nadeel door de KOT-problematiek dient te zijn, gelet op de hierboven genoemde aanmeldingssystematiek bij het CAK. Dus het financieel nadeel door de KOT-problematiek vindt plaats voor het eerst op 1 januari 2016, de ouder kan hierdoor de zorgpremies vanaf januari 2016 niet betalen, waardoor de premie vanaf juli 2016 wordt ingevorderd door het CAK en voor het eerst in verband kan worden gebracht met de KOT-problematiek.
[12] Hierbij wordt aangesloten bij de notitie over wettelijke rente.

STAP 5 MOTIVERING
ACTIE(S):
✓ Zorg ervoor dat het advies over deze schadepost volledig gemotiveerd is. Verwerk het gemotiveerd oordeel in het adviesformat.
TOELICHTING MOTIVERING:
➲ Maak bij de motivering gebruik van het voorbeeld in het geldend adviesformat: Onderdeel 6 – Andere extra kosten door de stopzetting van de kinderopvangtoeslag – Medische kosten.

Praktijkvoorbeelden toepassing instructies:

VOORBEELD 1 – Niets betaald:

Er is in totaal € 3.120,20 bij de ouder in rekening gebracht. De ouder heeft niets voldaan. Daarmee is evident dat de ouder geen schade heeft geleden. De ouder heeft immers niet méér voldaan dan de reguliere zorgpremie.

Financieel overzicht

Periode		Aantal verzekerden	Bedrag per verzekerde	Verschuldigd via inkomen	Betaald via inkomen	Verschuldigd via CJIB deelpremie	Betaald via CJIB deelpremie	Verschuldigd via CJIB vol. premie	Betaald via CJIB vol. premie
van	tot								
01-07-2019	31-12-2019	1	€ 138,50	€ 0,00		€ 0,00		€ 831,00	
01-01-2020	31-12-2020	1	€ 141,50	€ 0,00		€ 0,00		€ 1.698,00	
01-01-2021	30-04-2021	1	€ 147,80	€ 0,00		€ 0,00		€ 591,20	
01-05-2021	31-12-2021	0	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00		€ 0,00	
Subtotaal				€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 3.120,20	€ 0,00
Saldo				€ 0,00		€ 0,00		€ 3.120,20	

In rekening gebracht

Voldaan

Totaal te vorderen	€	3.120,20
Correctie naar nominale premie	€	
Nog verschuldigd door	€	
Wettelijk verschuldigd	€	0,00

VOORBEELD 2 – Minder betaald:

Er is in totaal € 3.243,40 bij de ouder in rekening gebracht. De ouder heeft € 446,90 voldaan. 75% van € 3.243,40 is € 2.432,55. Het bedrag dat de ouder heeft voldaan, is lager. Daarmee heeft de ouder dus geen schade geleden. De ouder heeft immers niet méér voldaan dan de reguliere zorgpremie.

Specificatie eindafrekening wanbetaler

Periode		Bedrag per verzekerde	Verschuldigd via inkomen	Betaald via inkomen	Verschuldigd via CJIB deelpremie	Betaald via CJIB deelpremie	Verschuldigd via CJIB vol. premie	Betaald via CJIB vol. premie	Aantal verzekerden
van	tot								
01-08-2010	31-12-2010	€ 136,72	€ 0,00		€ 0,00		€ 683,60		1
01-01-2011	31-12-2011	€ 148,95	€ 0,00		€ 0,00		€ 1.787,40		1
01-01-2012	31-05-2012	€ 154,48	€ 0,00		€ 0,00		€ 772,40		1
Subtotaal			€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 3.243,40	€ 446,90	
Saldo			€ 0,00		€ 0,00		€ 2.796,50		

In rekening gebracht

Voldaan

Totaal te vorderen	€ 2.796,50		
Correctie naar standaardpremie	€		
	Verschuldigd	Betaald	Saldo
Invorderingskosten	€	€	€
Nog verschuldigd door	€		
Wettelijk verschuldigd	€ 0,00		

VOORBEELD 3 – Meer betaald:

In het derde overzicht is er in totaal € 4.176,36 bij de ouder in rekening gebracht. Dat bedrag heeft de ouder volledig voldaan. 75% van € 4.176,36 is € 3.132,27. Het bedrag dat de ouder heeft voldaan, is hoger. Daarmee is het aannemelijk dat de ouder méér heeft moeten betalen dan de reguliere zorgpremie en dat er in zoverre dus sprake is van schade. Die schade bedraagt € 4.176,36 (het totaal door de ouder betaalde bedrag) -/- € 3.132,27 (het bedrag dat de ouder sowieso had moeten betalen) = € 1.044,09.

Financieel overzicht

Periode		Aantal verzekerden	Bedrag per verzekerde	Verschuldigd via inkomen	Betaald via inkomen	Verschuldigd via CJIB deelpremie	Betaald via CJIB deelpremie	Verschuldigd via CJIB vol. premie	Betaald via CJIB vol. premie
van	tot								
01-05-2018	31-12-2018	1	€ 136,67	€ 1.093,36		€ 0,00		€ 0,00	
01-01-2019	31-07-2019	1	€ 138,50	€ 969,50		€ 0,00		€ 0,00	
01-08-2019	31-08-2019	0	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00		€ 0,00	
01-09-2019	30-09-2019	1	€ 138,50	€ 138,50		€ 0,00		€ 0,00	
01-10-2019	31-10-2019	0	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00		€ 0,00	
01-11-2019	31-12-2019	1	€ 138,50	€ 277,00		€ 0,00		€ 0,00	
01-01-2020	31-12-2020	1	€ 141,50	€ 1.698,00		€ 0,00		€ 0,00	
				€ 4.176,36	€ 4.176,36	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
				€ 0,00		€ 0,00		€ 0,00	

In rekening gebracht

Voldaan

Totaal te vorderen	€ 0, 00
Correctie naar nominale premie	
Nog verschuldigd door	
Wettelijk verschuldigd	€ 0, 00